

Mīti un patiesība par 5G.
Lasiet pielikumā *Novadi saprot!* → iekšlapās

Aizdomas par tišu dedzināšanu.

No Valsts policijas ziņām.

→ 3. lpp.

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Kurzemnieks

Nr. 118
(11 500)

Pirmdiena, 2019. gada 14. oktobris

Cena
0,68 eiro

Atjauno dižskābaržu stādījumus

Piektdien Kuldīgā, Sūru ielā, tika iestādīti desmit dižskābarži, tādējādi atjaunojot un papildinot iepriekšējos stādījumus.

Kuldīgas komunālo pakalpojumu un novada pašvaldības pārstāvji, kā arī skolēni un daži jaunie skolotāji, kas piedalījās dižskābaržu stādīšanā Sūru ielā, izteica cerību, ka jaunie kociņi labi iesaugs un cilvēka roka tos nepostīs.

Kuldīgas novada domes vides speciāliste Dace Jansone stāsta, ka stādīšana notiek projektā *Meža dienas 2019 – pašvaldību darbi parkos*, ko koordinē Latvijas Pašvaldību savienība. Valsts atbalsts piešķirts no Meža attīstības fonda. Stādi nākuši no kokaudzētavas *Zaļenieki*. Jaunie kociņi

audzēti vairākus gadus, to augstums ir ap diviem metriem. Pirmie dižskābarži Sūru ielā iestādīti jau sen, ne visi iesauguši, kādu papostījuši videi nelabvēlīgi cilvēki. Tāpēc ik pa laikam nācies audzi atjaunot. Šoreiz aizpildītas visas tukšās vietas no Adatu līdz Skrundas ielai. Stādīšanā piedalījās

pašvaldības pārstāvji, palīdzēja *Kuldīgas komunālo pakalpojumu* strādnieki un vairāki Kuldīgas 2. vidusskolas skolēni, kā arī daži jaunie skolotāji. „Laiks lietains, bet ļoti atbilstošs kociņu stādīšanai, izskatās, ka šie labi iesaugs,” sprieda stādītāji.

Dainas Tāfelberga teksts un foto

Aizliegumi makšķerēšanai

Ir sācies lašveidīgo zivju ieguves lieguma periods, tādēļ pastiprināti tiek kontrolētas lašu un taimiņu dabiskā nārsta vietas upēs, tostarp Ventā.

Līdz 30. novembrim Ventā no kļieģu tilta līdz Krāčupes ietekai upes kreisajā un Melnajai kolkai labajā krastā ir aizliegta visu veidu makšķerēšana, kā arī atrašanās upes tuvumā ar zvejas rīkiem. Tāpat šajā laikā licencētās makšķerēšanas posmā (no kļieģu tilta līdz Abavas ietekai) ir aizliegta makšķerēšana no laivām. Vēl Ministru kabineta noteikumi no 1. oktobra līdz 31. decembrim aizliedz makšķerēt Ventā no tilta pie Zlēkām augšup pret straumi līdz pat Latvijas–Lietuvas robežai, izņemot makšķerēšanu ar dabisko ēsmu. Zemūdens medības Ventā ir aizliegtas visu gadu.

„Festivāls pastāvēs tik ilgi, cik tas būs vajadzīgs kuldīdzniekiem un citiem kurzemniekiem,” atzīst starptautiskā teātra festivāla *Teātris ir visur Kuldīgā* un Mihaila Čehova Rīgas Krievu teātra direktore Dana Bjorka. Kas šoreiz jauns?

→ 3. lpp.

Valdis Dombrovskis jautājumu krustugunīs Eiropas Parlamentā.

→ 4. lpp.

Kas ir kibernobings?

Riebīgi komentāri, apsmiešana, rupju un aizvainojošu ziņu sūtīšana, viltus kontu izveide... Kā to atpazīt, un kā rīkoties?

→ 10. lpp.

Vairāk naudas partijām: plusi un mīnusi.
Trīs viedokļi.

→ 2. lpp.

Trešdien, 16. oktobrī:

- Tiekas fabrikas *Māra* darbinieces.
- Kāda pārtika ir visdrošākā.
- Mācības un piedzīvojumi Gruzijā.
- Kas jauns Turlavas pagastā.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Sociālajos tīklos izsakies atbildīgi!

Lāsma Reimane,
tāl. 63350568,
reimane.lasma@gmail.com

Internetā neko izdzēst nevar – par to dzirdēts ļoti daudz. Bet vai ikdienā par to aizdomājamies? Domāju, ka vairākums ne.

Sociālie tīkli kļuvuši par mūsu vizītkarti, tāpēc vienmēr domāju, ko tajos ievietoju un ar ko dalos. Vēl svarīgs jautājums ir kibernobings jeb emocionālā pazemošana internetā. Skaidrs, ka sociālie tīkli kļuvuši par neatņemamiem saziņas rīkiem, jo daudz mazāk sarunājamies klātienē un saziņu pārceļam uz virtuālo vidi, jo tā ir daudz ērtāk un ātrāk. Izteikt domas vatsapā, snapčātā, feisbukā, instagramā vai citur šķiet vieglāk, tāpat vieglāk uzrakstīt nepazīstamam cilvēkam. Bet tas uzliek arī atbildību – komunicēt, saglabājot savstarpēju cieņu.

„Pirms kādu aizvaino un izsmej internetā, padomā divreiz!”

Diemžēl aizvainojumi un rupjības neizpaliek. Nereti tas redzams sociālo tīklu vai kādu portālu komentāru sadaļā. Bet pazemot var, arī izveidojot viltus profilus, sūtot vēstules. Turklāt internetā tas var notikt 24 stundas diennaktī – bez ierobežojuma. Īpaši tas attiecas uz bērniem un jauniešiem, kuri

neizdomājas par sekām. Viens joks vai neapdomīga rīcība citam vai pat pašam spēj sabojāt turpmāko dzīvi.

Kā teikts kampaņā *lekod pirkstā!*, ko rīko Latvijas Interneta asociācijas Drošāka interneta centrs un *Bite Latvija*: bērni un pusaudži daudz biežāk nekā pieaugušie informāciju digitālajā vidē publicē, nepadomājot, ko tā var izraisīt. Ir svarīgi atgādināt, ka nav ieteicams publiski izlikt to, ko kāds var izmantot pret tevi pašu, piemēram, kompromitējošus fotoattēlus, divdomīgus video, privātus faktus u.tml. Jo viss, kas internetā reiz nokļuvis, tur arī paliek.

Pati ar šo problēmu neesmu saskārusies, bet, *Kurzemniekā* pētīt šo tēmu (10. lpp.), saprotu, ka interneta pazemojumu sekas patiešām ir ļoti nopietnas un par tām jāaizdomājas ikvienam. Tas var traucēt ne tikai tagad, bet arī turpmāk, jo nekad nezinām, kur dzīves ceļi mūs aizvedīs un kādu informāciju par mums kāds centīsies atrast. Tas var traucēt, iestājoties augstskolā vai meklējot darbu.

Pirms internetā kaut ko ievieto, pirms kādu aizvaino vai izsmej, padomā divreiz! Turklāt par pārkāpumiem var nākties atbildēt arī tiesas priekšā.

Par iepriecām un pabēdām ziņojiet *Kurzemniekam* par tāl. 63350568, e-pasts: dina.porina@kurzemnieks.lv. Lasītāju vērojumi nav anonīmi.

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai emocionālā pazemošana internetā ir problēma? No kāda vecuma būtu vēlams sākt izmantot sociālos tīklus?

Egils Ozols, darbinieks uzņēmumā *Stiga RM*: – Ir. Palasot feisbukā, kas notiek komentāros, bieži redzami kaut kādi brīnumi. Īpaši, ja kāds ielicis sludinājumu. Nepaieš piecas minūtes, kad ir komentāru jūra ne par tēmu, bet tāpēc, lai kādam *uzbrauktu*. Pat tad, ja kāds lūdz palīdzību, citi raksta dažādas negācijas. 12–13 gadus veciem bērniem sociālajos tīklos vēl nav, ko darīt. No 16 gadiem ir kāda sajēga, ko drīkst un ko nedrīkst rakstīt.

Ieva Kaltnece, jaunatnes lietu speciāliste: – Tas ir aktuāli, jo internetā var anonīmi izpausties par tām tēmām, par kurām nevar žūlti izgāzt ar savu vārdu. Esmu novērojusi, ka žūlti izgāztie, kuriem ir zemāka izglītība. Izglītoti cilvēki zina, ka interneta komentāriem nav jēgas. Lielāka produktivitāte viedokļa izteikšanai būs tad, ja uz saskarsmi ar negācijas izraisītāju iesi pa tiešo. Vecumu nevajadzētu ierobežot, bet vecākiem jāizmanto savi rīki, lai kontrolētu, ko bērns sociālajos tīklos dara, kādas interneta lapas apmeklē.

Alise Lukševica, mācās tehnikumā par ēdināšanas speciālisti: – Ir. No mana kursa nupat viena meitene aizgāja, jo sociālajos tīklos tika emocionāli pazemota. Viņu apsmēja par izskatu, raksturu. Tas ir ļoti briesmīgi! Jāmeklē, kā novērst to, ka sociālajos tīklos kādu var pazemot. Feisbukā jaunākiem par desmit gadiem nevajadzētu būt.

Laura Dupate, friziere-stiliste: – Noteikti. Ir dzirdēts, ka tā dēļ daudzi izdara pašnāvību. Kad internetā palasa anonīmus komentārus, var redzēt, ka cilvēki mēģina viens otru pārspēt, lai kādam nodarītu pāri. To noteikti vajag ierobežot, bet nezinu, kā. Sociālajos tīklos varētu būt no kādiem 17 gadiem, ne agrāk.

Anna Licite, mājsaimniece: – Es maz sekoju līdz sociālajiem tīkliem. Pirms gadiem vairāk dzirdēju vārdu *mobings*, pēdējā laikā tas neliekas aktuāli. Sociālajos tīklos varētu būt no 12 gadiem, un tas arī vēl par agru, lai iesaistītos publiskā diskusijā.

Inga Jansone, auklē bērnu: – Jā. Man ir lieli bērni, tāpēc zinu, ka tā ir. Vidējais puika mācās speciālajā skolā Pelčos un sociālajos tīklos ļoti jūt it kā normālo bērnu negatīvo attieksmi. Es skatos līdz, ko dēls dara telefonā, tādēļ redzu, kā tas notiek. Viņam 16 gadu, liels puika – sūdzēties nenāk, bet sāp tāpat. Gan citu skolu bērni, kad uzzina, kur viņš mācās, gan arī klasesbiedri ir ļauni – raksta visu ko.

Jolanta Hercenberga
Lāsmas Reimanes foto

TRĪS VIEDOKĻI

Kā vērtējat jauno partiju finansēšanas modeļa izveidošanas ieceri Latvijā?

VIRZIENS PAREIZAIS, BET TRĪS BŪTISKI TRŪKUMI

1. Iveta Kažoka, domnīcas *Providus* direktore un vadošā pētniece:

– Palielināt valsts finansējumu partijām ir pareizs virziens, lai tās spētu strādāt ne tikai īsi pirms vēlēšanām, bet arī starpvēlēšanu gados un lai tās nebūtu tik ļoti atkarīgas no privātā finansējuma. Latvijas vēsturē daudz piemēru, kad ar ostu saistīto uzņēmēju intereses vai maksātspējas administratoru, azartspēļu, ātro kredītu vai būvniecības sektoru intereses lielā mērā noteikušas Saeimas darba kārtību. Tāpēc, ka šie sektori aktīvi finansēja

partijas. Bet tas variants, ko Saeima ir saņēmusi no valdības, nav pārdomāts. Ir vairāki nopietni defekti, no kuriem svarīgākie ir trīs. Pirmais – netaisnīgs pret partijām, kas nav iekļuvušas Saeimā. Lielas priekšrocības tiek apzināti iedotas tām partijām, kas pārvarējušas 5%, un tās, kas ir starp 2% un 5% tiek diskriminētas. Pašreizējā modelī otra problēma ir tā, ka valdība nav pārdomājusi, ko darīt ar partiju apvienībām, kas bieži vien sastāv no trim līdz septiņām partijām. Cik lielā mērā šis valsts finansējums drīkstēs nonākt pie apvienību veidojošām

partijām? Vai arī uz tām attieksies ziedojumu limitu ierobežojumi? Arī citi jautājumi nav risināti šajā projektā. Trešais – Latvijas partijās šobrīd ir niecīgs biedru skaits, arī salīdzinājumā ar mūsu kaimiņvalstīm Lietuvu un Igauniju, neprasot no partijām audzēt savu biedru skaitu. Vislabākais veids, kā to izdarīt, ir daļu valsts finansējuma tomēr piesaisīt tam, cik partija ir spējusi uzrunāt biedrus. Šie ir trīs nopietni likumprojekta trūkumi, un es ceru, ka Saeima tos atrisinās. Citādāk no valsts finansējuma piešķiršanas nebūs lielas jēgas.

MAZINĀS ATKARĪBU NO ZIEDOTĀJIEM

2. Lana Mauliņa, Tieslietu ministrijas pārstāve:

– Modelis mazinātu partiju finansālo atkarību no privātajiem ziedojumiem un ziedotāju ietekmes. Tas paredz, ka nākamgad politisko partiju finansēšanai no budžeta atvēlēs 4,5 miljonus eiro. Līdz šim – 600 tūkstoši eiro. Samazinās fizisko personu ziedojumu, biedru naudas un iestāšanās naudas kopējo limitu – no 50 līdz 12 minimālajām mēnešalgām, kas

ir no 21 500 eiro līdz 5 160 eiro.

Grozījumu mērķis ir mazināt politisko partiju atkarību no privātajiem ziedotājiem, tādējādi nodrošinot politisko partiju finansālās darbības atklātumu, likumību un atbilstību parlamentārās demokrātijas sistēmai. Latvijā, salīdzinot ar citām Eiropas Savienības dalībvalstīm, valsts budžeta finansējums ne tuvu nesasniedz citu valstu finansējuma apjomu politiskajām partijām, turklāt pēc

2015. gada Amsterdamas Universitātes pētījuma datiem tas ir deviņas reizes mazāks nekā Igaunijā un Lietuvā. Latvijas politiskajām partijām šobrīd ir problemātiski veikt demokrātiskā sabiedrībā no tām sagaidāmās funkcijas, jo pastāv politisko partiju atkarība no privātiem ziedojumiem, kā arī finansējuma trūkums liedz tām profesionalizēties jeb attīstīt darbu ar biedriem un teritoriālajām nodaļām.

AMORĀLA RĪCĪBA

3. Ilga Kreituse, profesore, Rīgas Stradiņa universitātes politikas zinātnes katedras vadītāja:

– Vienā vārdā – neētiski. Nekad nekas netiek spriests pašam par sevi. Šinī gadījumā partijas pašas sev. Parasti valstī šādus jautājumus risina uz nākamo periodu tiem, kas nāks nākamajā periodā. Tā tas bija par prezidenta vēlēšanām, tā tas bija par izmaiņām Satversmē.

Otrs jēdziens, kā šo darbību var nosaukt, ir amorāli. Tanī brīdī, kad nav naudas pedagogiem, medicīnas darbiniekiem, tas ir amorāli. Tas robežojas ar zināmu politisko noziedzību. Ja ir pieņemts likums, tas ir jāpilda. Bet šobrīd ir tāda kārtība, ka likumu pildīs attiecībā pret deputātu algu pieaugumu, likumā būs ierakstīts, ka partijām jānodrošina nauda, bet tanī pat laikā likumu par pedagogu un mediķu algu

paaugstinājumu nepildīs. Līdz ar to esam sagrauši pašos pamatos tos vārdus, kas ir ierakstīti Ministru kabinetā: „Viena taisnība, viens likums visiem.”

Tagad sanāk tā: kas ir manā makā, tas ir labi, bet jūsu maks lai pagaida. Ja gadīsies nauda, varbūt arī jums iedošu. Tā ir amorāla rīcība vispārcilvēciskās attiecībās.

Jolanta Hercenberga

Ceturtais tūlīt būs, jau gatavojas piektajam

„Festivāls pastāvēs tik ilgi, cik tas būs vajadzīgs kuldīdzniekiem un citiem kurzemniekiem,” preses konferencē Kuldīgā atzina starptautiskā teātra festivāla *Teātris ir visur Kuldīgā* un Mihaila Čehova Rīgas Krievu teātra direktore Dana Bjorka.

AR NAUDU UN MORĀLU ATBALSTU

Šis ir ceturtais gads, kad festivāls divas dienas – 19. un 20. oktobrī – apņems visu pilsētu. D.Bjorka atzina, ka pilnā jaudā notiek gatavošanās jau piektajam – jubilejas – festivālam. Tas notiek ar novada domes un citu atbalstītāju finansiālu un morālu palīdzību. Pašvaldība katru gadu dod 20 000 eiro, šogad naudu devis arī Valsts kultūrkapitāla fonds. Atbalstītāji daudz nemainoties, ja esot specifiskas vajadzības, tad tiekot uzrunāti citi. Finansiālais atbalsts ļauj ne tikai atvest uz Kuldīgu augstvērtīgus māksliniekus, bet arī rīkot daudzus bezmaksas pasākumus. Domes priekšsēde Inga Bērziņa izteica pateicību visai komandai, kas nenogurstoši strādā, kā arī D.Bjorkai par laiku, kas atrasts Kuldīgai.

SEVIS PILNVEIDOŠANAI

D.Bjorka smējās, ka pēc katra aizvadītā festivāla rīkotāji spriež – programma jāsamazina, bet tas nekādi neizdodoties. Šogad gan uzsvars vairāk likts uz iespēju pilnveidot sevi dažādās meistarklasēs. „Teātris tiešām ir visur – arī vārdā, skatienā, kustībā,” viņa teica un pastāstīja, ka, piemēram, punktiņmandalu meistarklasē jau visas vietas ir aizpildītas, bet ir iespēja iepazīt Ķīnas kultūru un rakstību, kā arī

Festivāla *Teātris ir visur Kuldīgā* direktore Dana Bjorka priecājas, ka jau nedēļu iepriekš biļetes ir gandrīz izpirktas. Diemžēl telpas, kurās notiek izrādes, nav bezizmēra, viņa atzīst.

simbolu kodēšanu kopā ar mākslinieci Mērijū Žangu. Horeogrāfes Olgas Žitluhinas

nodarbībās līdzdarbosies arī 12 pasaules izcili horeogrāfi, kuri pirms tam viesojas pie O.Žitluhinas Rīgā.

BIĻETES GANDRĪZ IZPIRKTAS

D.Bjorka vērsa uzmanību arī uz vairākiem citiem pasākumiem. Uz daudziem biļetes gan jau izpirktas. Piemēram, uz Rīgas Krievu teātra izrādi *Lūk, istaba šī...* Padures muižā. Vēl būšot iespēja izrādes dienā nopirkt biļeti papildvietās. Šajā uzvedumā, kas ir Bulata Okudžavas daiļradei veltīts radošs vakars ar tēju un uzkodām, spēlēs arī D.Bjorka. Gandrīz piepildīta ir arī Kuldīgas Jauniešu māja, kur teātra trupa *Kvadrifrons* rādīs *Vecmāmiņu valsti*. Izrādē piedalīsies arī Kuldīgas 2. vidusskolas koris Evas Burkes-Burkevicas vadībā. 18. oktobrī 18.00 notiks izrādes ģenerālmēģinājums ar skatītājiem, tādēļ iespējams vēl pieteikties uz to. Biļetes vēl esot arī uz izrādēm Kuldīgas kultūras centra lielajā zālē. Toties iespējams piedalīties daudzos citos bezmaksas pasākumos, piemēram, *Circo Baffo* (Sanktpēterburga) performancēs. Mākslinieki šogad vāks ziedojumus Sv. Annas baznīcas torņa renovācijai. Padomāts arī par bērniem.

STRĀDĀ AR PROFESIONĀLIEM

2. vidusskolas koris dalībai izrādē *Vecmāmiņu valsts* uzrunāts septembra vidū. „Mēs piekritām, jo šķita, ka tas ir pietiekami liels izaicinājums – bērniem ir gan jādzied, gan jāiejutas aktieru ādā. Mācību process, kurā apgūstam skaņdarbus, ir interesants. Melodijas ir pazīstamas, bet dažādās interesantās apdarēs. Pagājušajā nedēļā skolā viesojās komponists Jēkabs Nīmanis, lai strādātu ar kori. Viņš mūs slavēja par ieguldīto darbu. Ar nepacietību gaidām satikšanos ar aktieriem,” pastāstīja E.Burke-Burkevica.

NĀKAMĀ PROGRAMMA GANDRĪZ GATAVA

Jautāta, kādēļ šogad nepiedalās jau iemīlētais Maskavas Mazās Bronnajas dramatiskais teātris, D.Bjorka atbildēja, ka viņi gaida jubilejas gadu. Sv. Annas draudzes mācītājs Mārtiņš Burke-Burkevics daudzu kurzemnieku vārdā lūdzot, lai maskavieši vēlreiz atbrauc ar izrādi *Īpašie cilvēki*, kas jau festivālā spēlēja baznīcā. „Atvedīsim pieprasītu izrādi atkārtoti. Ar teātri jau ir noruna, viņi rezervē datumus,” sola D.Bjorka. Ieskiecējot nākamā gada programmu, viņa uzsvēra, ka sarunas sāktas arī ar pianistu Andreju Osokinu un Nacionālo teātri. „Par pārējo vēl paklusēsim,” smaida D.Bjorka.

Inguna Spuleniece
Lāsmas Reimanes foto

Laiks tas pats, vieta cita

30. oktobrī Liepājā paredzētais onkoloģiskās modrības veicināšanas pasākums, ko rīko biedrība *Dzīvības koks*, notiks Liepājas latviešu biedrības nama kamerzālē no 15.00 līdz 17.00.

Biedrības Liepājas nodaļas vadītāja Ilze Vainovska ar prieku paziņo, ka pieteikšanās psiholoģes Diānas Oļukalnes interaktīvajam semināram *Kā pasargāt sevi no stresa, izdegšanas, depresijas* rit raiti, tāpēc pasākums pārceļts uz lielākām telpām. I.Vainovskas tālr. 28343138.

Inguna Spuleniece

MEDIKI ZIŅO

Informē Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Kurzemes reģionālā centra medicīnas statistiķe Baiba Būvmeistere.

Viena krimināltrauma

Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novadā no 4. līdz 11. oktobrim mediķi devušies uz 71 izsaukumu. Hospitalizēti 28 cilvēki, no tiem četri bērni. Viena dzemdētāja nogādāta Kuldīgas slimnīcā. No visiem pacientiem 11 bijuši alkohola reibumā – divas sievietes un deviņi vīrieši. Šajā laika posmā notikusi viena krimināltrauma un septiņas sadzīves traumas.

VALSTS POLICIJAS ZIŅAS

Aizdomas par tīšu dedzināšanu

No 4. līdz 10. oktobrim Valsts policijas (VP) Kurzemes reģionālās pārvaldes Kuldīgas iecirknī reģistrēti 86 notikumi, no tiem uzsākti 12 kriminālprocesi.

Kuldīgas iecirkņa priekšnieks Normunds Aleckis stāsta: „Aizdomas ir par tīšu dedzināšanu Liepājas ielā 33, kur dega Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma garāža. Divi procesi ir par miesas bojājumiem, kas nodarīti Kuldīgā. Vairākas zādzības bijušas ar iekļūšanu telpās: Ventas ciemā un divās vietās Kuldīgā. Nozagta traktortehnika Rendas pagastā.”

Deviņpadsmit administratīvā pārkāpuma protokoli uzrakstīti par sabiedriskās kārtības pārkāpumiem un 82 administratīvie protokoli – par ceļu satiksmes pārkāpumiem. Viens vadītājs aizturēts, jo braucis bez auto vadīšanas apliecības un bijis alkohola reibumā.

Jolanta Hercenberga

Sapulcēs vienojas celt apsaimniekošanas maksu

Pēc *Kuldīgas komunālo pakalpojumu (KKP) ierosinājuma un kopsapulču lēmuma paredzēts vairākās pagastu un pilsētas daudzdzīvokļu mājās apsaimniekošanas maksu palielināt.*

Cik liela būs pašvaldības dzīvokļu īres maksa, kurā iekļauta arī apsaimniekošanas summa, to deputāti lēma domes sēdē. Laukos vairumam māju īres maksa noteikta tā, lai kopīpašuma apsaimniekošanas maksu tā pārsniegtu par 20 centiem kvadrātmetrā labiekārtotos dzīvokļos un par 10 centiem kvadrātmetrā – nelabiekārtotos. Pilsētā tā ir 28 centi.

Šoreiz tika runāts par Vārmes pagasta *Liepziediem*, Laidu *Sniedzēm* un *Viršiem* un Ķelšu ielas 2. namu Kuldīgā.

KKP apsaimniekošanas nodaļas vadītāja Ita Bērziņa atzina, ka teju visās mājās vajadzīgs pamatīgs remonts, bet tas nav iespējams, jo apsaimniekošanas maksa pārāk zema, bet pagastu mājās uzkrājuma faktiski nav. I.Bērziņa piebilda, ka iedzīvotāju parādu procents pat nav noteicots. Apsaimniekotājs māju sapulcēs situāciju izskaidro, piedāvājot maksu paaugstināt. Pēdējā laikā esot vērojama tendence, ka iedzīvotāji ieklausās un ir gatavi maksāt vairāk, jo redzams padarītais.

„Lai cik steidzams ir remonts, mēs to varam darīt no uzkrāju-

ma,” uzsver I.Bērziņa. „Bet, ja naudas nav, no kā tad remontēt? Tāpēc arī sapulcēs visu pārrunājam, rēķinām, cik ilgā laikā uzkrājums var veidoties, tad no viena gala ķeramies klāt. Iesakām iedzīvotājiem piedalīties pašvaldības projektu konkursos. Tā var gan pagalmus labiekārtot, gan kāpņu telpas remontēt un ārdurvis salabot, un apsaimniekošanas nauda tad paliek lielākām lietām. Bet tad jādarbojas arī pašiem.”

Māju apskates aktus iedzīvotāji var redzēt, sazinoties ar KKP speciālistiem.

VĀRMĒ

Lai *Liepziediem* nodrošinātu pietiekamu uzkrājumu, no 1. janvāra apsaimniekošanas maksa tiks celta par 14 centiem kvadrātmetrā: līdz šim bija 16 centu (bez PVN), turpmāk – 30. Pašvaldībai te pieder pieci dzīvokļi. To īrniekiem tiks paaugstināta īres maksa, kurā ierēķināta arī apsaimniekošana. Tā būs 56 centi par kvadrātmtru: 36 centi (ar PVN) apsaimniekošanai, 20 centu – īrei.

Liepziedos steidzami jāstiprina nesošās konstrukcijas un bīstamie

balkoni, jāatjauno jumts, jālabo piebraucamais ceļš, kāpņu telpās jāmaina durvis un izsistie logi. Ir arī daudzas citas vajadzības.

LAI DOS

Sniedzēs un *Viršos* apsaimniekošanas maksa tiks paaugstināta no 20 centiem (bez PVN) līdz 33 jeb par 13 centiem. Savukārt īrniekiem astoņos pašvaldības dzīvokļos *Sniedzēs* un 12 dzīvokļos *Viršos* mēnesī par kvadrātmtru būs jāmaksā 60 centu (ar PVN).

Sniedzēs jāmaina stāvvardi, jumts, bet sākotnēji tas tiks labots. Arī *Viršos* tādas pašas vajadzības un jāremontē skursteņi.

KULDĪGĀ

Ķelšu ielā 2 apsaimniekošanas tarifs ar kopsapulces lēmumu jau no 1. septembra paaugstināts no 38 centiem uz 45 (bez PVN). Pašvaldībai pieder viens dzīvoklis. Īres maksa ir 28 centi par kvadrātmtru, bet apsaimniekošanas maksa būs 54 centi (ar PVN) – kopā 82. Īrniekam šī summa jāmaksā no 1. decembra, jo pašvaldībai par izmaiņām jāinformē vismaz trīs mēnešus iepriekš. Mājā plānota ārdurvju un kāpņu telpu logu maiņa, koda atslēgas ierīkošana un elektroinstalācijas atjaunošana.

Inguna Spuleniece

Par ilgtspējīgu un iekļaujošu ekonomiku

Valda Dombrovska (*Jaunā Vienotība*) kandidatūra Eiropas Komisijas (EK) priekšsēdētājas izpildvietnieka amatam Eiropas Parlamentā (EP) ir atbalstīta. Lai Urzulas fon der Leienes izveidotā jaunā EK varētu sākt pildīt piecu gadu pilnvaru termiņu, parlamentam Strasbūras plenārsēdē 23. oktobrī jāapstiprina viss EK sastāvs.

V.Dombrovska kandidatūra saņēmusi nepieciešamo divu trešdaļu koordinātoru atbalstu no komitejām, kuras piedalījās iztaujāšanā. Tie bija deputāti no Ekonomikas un monetāro jautājumu komitejas (ECON) un Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas (EMPL).

Bet kā tas notika? *Kurzemniekam* bija iespēja izjautāšanu vērot klātienē Briselē pagājušajā otrdienā. V.Dombrovskis pretendē uz portfeli, kuram dots apzīmējums *Ekonomika cilvēku labā*, un viņš būs finanšu pakalpojumu komisārs. Viņu trīs stundas izvaicāja abu komiteju deputāti, uzdodot 25 jautājumus.

LAI EKONOMIKA STRĀDĀ CILVĒKU LABĀ

V.Dombrovskis savu uzrunu sāka latviski un turpināja angļiski. Viņš uzsvēra, ka pasaulē pieaug nenoteiktība, ir palielinājusies spriedze tirdzniecības attiecībās, un tas negatīvi ietekmē globālo ekonomiku, skar Eiropas labklājību. Šādos apstākļos mērķis esot stiprināt Eiropas ekonomisko suverenitāti, atceroties, ka to balsta spēcīgas nacionālās ekonomikas, atgādināja runātājs. „Mums šīs pārmaiņas jāpada tā, lai Eiropas ekonomika darbotos visu cilvēku labā.”

Kā otro mērķi V.Dombrovskis minēja fiskālo, ekonomikas un finanšu politikas izmantošanu, lai atbalstītu zaļo un digitālo pārvēidi. „Lai finansētu pāreju uz klimata neitrālu ekonomiku, Eiropai vajadzīgas milzīgas investīcijas, mums būs vajadzīgs gan publiskais, gan privātais finansējums.”

Zaļo un digitālo pārvēidi ir iespējams sekmīgi īstenot tikai tad, ja tā tiek skatīta kā sociāli taisnīga, uzsvēra V.Dombrovskis, tāpēc viņa trešais mērķis esot panākt, lai sociālā politika attīstītos līdz ar ekonomikas pārvēidi, palīdzot uzlabot cilvēku dzīvi un panākot iekļaujošu izaugsmi. „Mēs nāksim klajā ar rīcības plānu Eiropas sociālo tiesību pilāra efektīvai īstenošanai visā ES, kā arī ierosināsim priekšlikumus regulējumam par minimālajām algām. (...) ES un pasaule atrodas uz tādu pārmaiņu sliekšņa, kas ir vienas no lielākajām vēsturē. Mūsu mērķis joprojām ir tas pats – panākt, lai ekonomika strādā cilvēku labā.”

VISDAŽĀDĀKIE JAUTĀJUMI

Četrus no 25 deputātu jautājumiem uzdeva no Latvijas ievēlētā EP deputāti: Nils Ušakovs (Eiropas Parlamenta sociālistu un demokrātu progresīvās alianses grupa/*Saska-*

na), Inese Vaidere (Eiropas Tautas partijas grupa/*Jaunā Vienotība*), Roberts Zīle (Eiropas Konservatīvo un reformistu grupa/*Nacionālā apvienība*) un Tatjana Ždanoka (Zaļo un Eiropas Brīvās apvienības grupa/*Latvijas Krievu savienība*).

Piemēram, I.Vaidere vaicāja, kā tikt galā ar izaicinājumiem, ko rada kriptovalūtu attīstība, it īpaši *Facebook* priekšlikums ieviest virtuālo valūtu *Libra**? V.Dombrovskis atbildēja: ņemot vērā, cik ietekmīgas kompānijas to virza, tam var būt sistēmiska ietekme uz finanšu stabilitāti, naudas atmazgāšanu un citiem procesiem, tāpēc EK pieprasījusi informāciju, kādi ir šī projekta konkrēti plāni. Iepriekš uzmanības centrā bija *Bitcoin*, ieskaitot tā vērtības svārstības, par ko brīdināti ieguldītāji, sacīja V.Dombrovskis.

Bija jautājumi par atbalstu mazajiem un vidējiem uzņēmumiem. Piekļuve finansēm ir tikai viens aspekts, otrs – kā tikt galā ar zaļo un digitālo pāreju un kā mazināt administratīvo slogu, kā ievērot samērīguma principu, sacīja kandidāts. „Pašlaik tiek strādāts pie paplašinātas iespējas aizņemties bankās un kapitāltirgos, lai piekļuve līdzekļiem būtu vienkāršāka. Ir iecere arī par atsevišķu publisko privāto fondu.”

Pārmetums izskanēja vairākos jautājumos attiecībā uz naudas atmazgāšanas, finanšu noziegumu novēršanu. Arī R.Zīles jautājums bija par šo tēmu. Ir ieviesti vieni no stingrākajiem noteikumiem – direktīva par naudas atmazgāšanas novēršanu, un tās ieviešana ir dalībvalstu ziņā, bet jābūt Eiropas līmeņa iestādei, kas koordinē.

Palielinās plaša starp nabagiem un bagātājiem, kā to sabiedrībā apturēt? V.Dombrovska īsā atbilde – iekļaujoša izaugsme. Zināms, ka Eiropas nacionālās kopprodukts pēc breksita būs mazāks, bet daudzgadu budžetā esot paredzēts finansējums sociālajiem un nodarbinātības jautājumiem, Eiropas Sociālajam fondam būs plus 100 miljoni eiro, jāmazina nodokļu slogs zemāk atalgojamiem darbiem utt.

N.Ušakovs gribēja zināt, no kurienes V.Dombrovskis saviem plāniem ņems naudu, cik procenti būs *svaigas* naudas, nevis pārlikta no vienas programmas otrā. Atbilde – ir ilgtspējīgas Eiropas investīciju plāns, tiks izstrādāti konkrēti kanāli projektiem, un ir cerība, ka dalībvalstis atbalstīs uz klimata pārmaiņām orientētu ekonomiku.

T.Ždanoka sacīja, ka par ekono-

Eiropas Komisijas priekšsēdētājas izpildvietnieka amata kandidāta Valda Dombrovska iztaujāšana Eiropas Parlamentā Briselē 8. oktobrī bija raisījusi lielu žurnālistu interesi.

miku runājot, bet par cilvēkiem maz dzirdams. Vai sociālās garantijas būs visiem EK priekšlikumiem vai būs veto tiem, kam negatīva sociālā ietekme? „Nāksim ar likumdošanas iniciatīvu par ietvaru minimālām algām, par jauniešu garantijām, par bezdarba pārāpdrošināšanas programmu. Visiem likumdošanas priekšlikumiem tiek vērtēta sociālā ietekme.”

Uz jautājumu par digitālām prasēm V.Dombrovskis atbildēja, ka ekonomika kļūst arvien digitālāka un cilvēkiem arvien vairāk vajadzīgas atbilstošas prasmes. Pašlaik 30% Eiropas iedzīvotāju to vajadzīgajā līmenī trūkst, bet 10% nav vispār. Tas saistīts ar izstumtības risku, tāpēc jāiegulda gan izglītības sistēmā, gan mūžizglītībā.

Kāds deputāts apšaubīja klimata politikas lietderību, sakot, ka Eiropa atbildīga tikai par 10% izmešu pasaulē, bet miljoniem cilvēku var zaudēt darbu, piemēram, autotranspordā. Uz to V.Dombrovskis atbildēja, ka Eiropai jādarbojas vairāk cīņā pret klimata pārmaiņām, jo vēlāk nāktos maksāt vēl dārgāk, taču atzina, ka zaļajai pārejai uz klimata neitrālu ekonomiku svarīgs ir sociālais aspekts.

Kāds jautāja, kur būs sarkanās līnijas attiecībā uz stabilitātes un izaugsmes pakta elastīgumu? Šis bija jautājums, uz kuru atbildot, V.Dombrovskis pasmaidīja: „Eiropai būtu jāizvairās no sarkano līniju vilkšanas un jāstrādā kompromisa garā. Divi vārdi – stabilitāte un izaugsme – būtu jālīdzsvaro. Labos laikos jāveido finanšu buferi, jāizveido fiskālā rezerve, ko var izmantot vēlāk, kad ekonomikas temps palēninās. Tādus padomus esam devuši dalībvalstīm.”

Runājot par ES ekonomikas pieauguma bremsēšanos, kandidāts atzina, ka tam pamatā ir dažādi riska faktori – Ķīnas ekonomikas

bremsēšanās, kaimiņu reģionu nestabilitāte, breksits, globālie tirdzniecības strīdi. Bet neesot tādu ekonomikas pārkaršanas pazīmju, kādas bija pirms desmit gadiem.

NOPIETNI GATAVOJIES

Kad iztaujāšana bija beigusies, žurnālistiem bija iespēja uzdot savus jautājumus. Sarunā ar *Kurzemnieku* V.Dombrovskis atzina, ka bija nopietni gatavojies izvaicāšanai jeb darba intervijai, iepriekš tiekoties ar politisko grupu un komiteju pārstāvjiem, skaidrojot savu nostāju, mērķus un iecerētos darbus. Neesot arī bijis lielu pārsteigumu, kaut jautājumi bijuši visdažādākie (tai skaitā par celtniecību, par dažādu sociālo grupu iekļaušanu darba tirgū utt.). Vairāki deputāti atzina, ka V.Dombrovskis salīdzinājumā ar tiem komisāriem, kas šai procedūrai iet cauri pirmo reizi, bijis pārliecinošāks. Vienlaikus visi gaidīja abu komiteju lēmumus, jo slēgtā sēdē tikās to politisko grupu koordinatori, lai izvērtētu V.Dombrovska kompetenci. Dombrovska komanda bija priecīga, uzzinot, ka kandidāts saņēmis vajadzīgās 2/3 balsu, lai gan neoficiāli kļuva zināms, ka sociāldemokrāti vēlējušies procesu atlikt un uzdot vēl papildu jautājumus.

„FON DER LEIENEI VAJAG CILVĒKU, UZ KURU PAĻAUTIES”

Dienas noslēgumā *Kurzemnieks* sarunā ar Sandru Kalnieti (*Jaunā Vienotība*) vaicāja, kāds priekšdarbs veikts, lai V.Dombrovskis veiksmīgi izturu iztaujāšanu.

S.Kalniete, ETP grupas priekšsēža vietniece Eiropas Parlamentā: „Tas vispirms un galvenokārt ir Valda Dombrovska paša panākums. Iepriekšējos piecos gados viņš parādījis sevi kā ļoti profesionālu un arī taisnīgu komisāru, viņš nav ieņēmis skaļi apsūdzēju toni ne attiecībā

ar Itāliju, kur bija lielas budžeta problēmas, ne attiecībā uz Franciju.

Eiropas Padome, iesakot fon der Leieni par Eiropas Komisijas priekšsēdētāju, iezīmēja arī divus vietniekus augstākā līmenī, nosaucot tos par priekšsēdētāja izpildvietniekiem, tādējādi kompensējot divām citām lielām grupām Eiropas Padomē – *Renew Europe* un sociālistiem –, nozīmējot Timmermanu un Vestageri. Un tas, ko fon der Leiene ļoti gudri izdarīja, – viņai vajadzēja vienu cilvēku, uz kuru viņa var paļauties, kurš neiztērēs to budžetu, kas ES ir, dažādi to sadalot, bet budžetu ieguldīs tā, lai tas nestu izaugsmi un attīstību. Un tāpēc viņa radīja trešo izpildvietnieka amatu, par ko, cik es saprotu, līdz pat pēdējam brīdim nebija pat Valdis Dombrovskis pats informēts. Bet, protams, abi pārējie uzskatīja, ka trešā – Eiropas Tautas partijas pārstāvja – parādīšanās ir nepamatota, un mēģināja, īpaši sociālisti, panākt struktūras maiņu. Tā faktiski arī bija vienīgā tāda politiskā pretestība, ar ko Dombrovska kandidatūra sastapās – mazāk kā personība, bet vairāk kā struktūrvienība.

Lielu darbu izdarīja Valda Dombrovska komanda, lielu darbu izdarīja arī viņš pats, satikās ne tikai ar Latvijas deputātiem, bet arī ar savu komiteju visu politisko grupu koordinatoriem. Šis priekšdarbs tad arī dod to atmosfēru, kādā iztaujāšana notiek. Vēl svarīgi, lai komisāram nevilktos astē kāds interešu konflikts, kādi neskaidri finanšu avoti. Vērtēšanas process ir ļoti reglamentēts, bet tas prasa arī lielu kompromisa veidošanas prasmi.”

*pēc Facebook iniciatīvas radīta neatkarīga bezpeļņas organizācija *The Libra Association* (tajā ietilpst starptautiski uzņēmumi MasterCard, Visa, PayPal, Spotify, Uber, Booking.com, Ebay, Vodafone u.c.) paziņojusi par plānu radīt digitālo valūtu *Libra*.)

NOVADI

saprot

REĢIONĀLO LAIKRAKSTU PIELIKUMS

Kurzemes Vārds

Zemgale

NEATKARĪGĀS
TUKUMA ZINAS

Saldus Zeme
LAIKRAKSTS BROČĒNU NOVADAM UN SALDUS NOVADAM

Talsu
Vēstis

Laikraksts Vidzemes novadim

Druva

Maģonas reģiona laikraksts

STARS

Kurzemnieks
LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Liesma

Auseklis
Alūksnes, Krīmūdas, Līnāšu un Salacgrīvas novada laikraksts

RUNĀ EKSPERTS

Daudzi netiek tālāk par gūgles pirmo lapu

Kultūras ministrijas Mediju politikas nodaļas eksperte KLINTA LOČMELE

Par to, ka medijpratība ietekmē cilvēka lēmumus un dzīves kvalitāti, ikdienā bieži neaizdomājami. Tomēr piemēri tam ir visapkārt, un medijpratības trūkums var radīt nopietnus draudus demokrātijas pastāvēšanai un valsts drošībai, jo tikai medijpratīga sabiedrība ir izturīga pret trešo valstu izplatītu manipulatīvu informāciju.

Viena no Latvijas sabiedrības šolaiku problēmām ir pārlieku lielle centieni iegūt uzmanību sociālajos tīklos, audzējot savos profilos sekotāju un draugu skaitu, tādējādi zaudējot piesardzību un palielinot risku tikt ietekmētiem ar viltus ziņu palīdzību. Liela daļa cilvēku uzskata, ka viltus ziņas viņus nespēj ietekmēt, jo tā ir acīmredzami nepatiesa informācija, taču jāņem vērā, ka tiek izmantotas dažādas manipulācijas tehnikas, lai tomēr notvertu cilvēka uzmanību un viņš uzklīkšķinātu uz kādu sensacionālu virsrakstu, tā vairojot šīs interneta lapas īpašnieka ieņēmumus no reklāmas, kas tajā izvietota. Tāpat maldinoša informācija var būt izmantota dažādu versiju radīšanai par kādu notikumu vai cilvēku, veidojot haosu lasītāja, skatītāja vai klausītāja domāšanā. Vienam notikumam tiek radītas ne tikai divas, bet pat vairākas desmit versijas. Ziņai var nenoticēt, bet neapzināti katrs šāda informācijas filtrēšana atstāj emocionālu iespaidu. Sociālie tīkli ir izdevīgas platformas, ko speciāli apmācīti cilvēki izmanto ietekmes veidošanai, mums pat nenotiekot. Taču, ja cilvēks ir medijpratīgs, viņam izveidojas imunitāte pret šādu informāciju – viņš to var atpazīt, apzināties, ka tā nav uzticama, un tādējādi sevi pasargāt.

2017. gadā pirmo reizi Latvijā Kultūras ministrija veica divus pētījumus par iedzīvotāju medijpratību, tai skaitā bērnu un pusaudžu vidū. Vairākas riska zonas uzrādīja pētījums bērnu un pusaudžu auditorijā. 57% aptaujāto internetu lieto ne mazāk kā trīs stundas dienā. Liela daļa no internetā veiktajām aktivitātēm saistās ar izklaidi vai ir bezmērķīgas. 40% bērnu un pusaudžu (aptaujāti tika 1200 respondenti vecumā no 9 līdz 16 gadiem) internetā *klejo* bez konkrēta nolūka, bieži “uzduroties” saturam, kas var ietekmēt un mainīt viņu vērtību izpratni, tostarp radikālā veidā. Maz laika tiek pavadīts Latvijas informatīvajā telpā, līdz ar to, ja notiek vēlēšanas un jauniešiem nav izpratnes par notikumiem un to cēloņsakarībām, viņam grūti pieņemt pārdomātu lēmumu.

Medijpratība ir viena no prasmēm, kas palīdz jauniešiem, piemēram, veikt izvēli, kurā augstskolā studēt, kurai reklāmas kampaņai noticēt. Pētījums atklāj, ka nepietiekama ir jauniešu izpratne par viltus ziņu atpazīšanu, mediju biznesa darbības pamatprincipiem un to finansēšanas modeļiem, reklāmas lomu mediju darbībā. Intervijas ļauj secināt, ka jēgpilnas informācijas meklēšana un tās izvērtēšana bieži ir pavirša un nekritiska, jo uzzīna netiek veikta tālāk par pirmo “Google” piedāvāto lapu. Bērni un pusaudži neaizdomājas salīdzināt dažādas interneta vietnes un mājaslapas, lai saprastu, vai informācija patiešām ir patiesa.

Līdzīgu signālu dod arī pieaugušo auditorijas pētījums. Puse no vairāk nekā 1000 aptaujātajiem uzskata – ja kādu informāciju publicē vai pārraida medijā, tad tā noteikti ir patiesa. Mediju respondenti uztver kā pasaules spoguļi, apejot kritisko domāšanu.

Pasaulē, kur notiek ciņa ne tikai par to, kā cilvēki tērē naudu, bet galvenokārt par viņu prātiem, uzskatiem un vērtībām, medijpratībai ir ļoti svarīga loma. Medijpratība cilvēkam izveido sava veida imunitāti pret viltus ziņām, lai balansētu viedokli, ka sociālie un tradicionālie mediji vai informācija ir tikai draudi. Vien jāprot tos gudri izmantot, tad viss būs labi.

SAPRĀTĪGI

Anonimitāte internetā ir mīts

“Sevis izglītošana, spēja racionāli domāt kritiski, izvērtēt informāciju, prast adekvāti reaģēt uz ziņojumiem un komentāriem – tā varētu raksturot prasmīgu interneta lietotāju,” norāda informācijas tehnoloģiju pārsniedzējs Saldus tehnikumā un kibernetikas speciālists RIHARDS MHITARJANS.

Neesi lētticīgs!

Risks ir tāds pats kā pirms 20–30 gadiem. Tikai mainās krāpšanas metodes. Kamēr cilvēki būs lētticīgi, krāpnieki uzdarbosies. Riharda pieredze rāda, ka populārākie krāpšanas veidi mūsdienās ir viltus e-pasti, ko saņemam. Tajos parasti aicina iemaksāt kādu naudu apšaubāmā vietnē, pārskaitīt nodokļus vai veikt citus naudas darījumus. Bieži vien tēmē uz banku klientiem, sūta ziņas it kā no bankas, bet patiesībā tiek izkrāpti svarīgi personas un bankas dati.

IT speciālists ir pārliecināts, ka mūsdienās tehniska profila vai e-pastu uzlaušana notiek reti. Lai cik drošas būtu paroles vai pati sistēma, vājais punkts vienmēr būs cilvēks. Var ietekmēt dažādi cilvēciski faktori: aizmārsība, slinkums un citi. Bieži vien krāpniekam svarīga informācija tiek iegūta, manipulējot ar upuri.

R. Mhitarjans apstiprina jau sen zināmo: tas, kas reiz ievietots internetā, reti pazūd neatgriezeniski. “Anonimitāte internetā ir mīts, tā neeksistē,” saka IT speciālists. Tādēļ, arī ievietojot attēlu sociālajā tīklā vai sūtot kādam privāti, jāapdomā divreiz. Ikvienai fotogrāfijai ir metadati, kuri sniedz informāciju, starp tiem var būt arī ģeolokācijas dati.

Publicē pēc iespējas mazāk informācijas par sevi!

Parādieties jaunām saziņas platformām, jaunieši tās steidz

“Droša interneta lietošana katram sākas ar savas uzvedības izvērtēšanu,” norāda Rihards Mhitarjans.

ANDREJA SERGEJEVA FOTO

izmēģināt. “Jo vairāk reģistrējamies sociālajos tīklos vai izmantojam interneta pakalpojumus, jo lielāks risks ir mūsu drošībai,” saka Rihards. Kāda ir izplatītākā kļūda? Mēs bieži vien izpaužam internetā par sevi daudz (un nevajadzīgas!) informācijas. Pat publicēti šķietami nesvarīgi sīkumi, piemēram, ieeļļošanās (atziņmēšanās) atvaļinājumā Spānijā, dod zaglim zaļo signālu ceļotāja dzīvesvietas aplaupīšanai.

Kibernetikas speciālists uzsver, ka riska grupa noteikti ir jaunieši. Viņu vecumā gribas sevi parādīt. Šie interneta lietotāji, kā minimums, ir reģistrējušies sociālajos tīklos “Instagram” un “Facebook”, kuros izpauž citiem informāciju par sevi. Viens ļoti kaitīgs portāls pirms gadiem bija “ask.fm”, tur anonīmi uzdeva it kā nezināmus jautājumus. Lietotājs

godprātīgi atbildēja, un pēc atbildēm kā puzzle varēja salikt cilvēka psiholoģisko portretu. Nosakot viņa intereses, bieži vien tika piedāvāti krāpnieciski darījumi.

Apšaubi visu informāciju, ko izlasi.

Pārbaudi citus avotus!

Pēdējā laika hits ir viltus ziņas. Kā stāsta Rihards, tas ir nopietns drauds, gan pašiem, gan citiem varam nodarīt būtisku kaitējumu. Klasisks piemērs – izlasām ziņu par medikamentiem, kas it kā ir labi, bet patiesībā sastāv no ūdens vai cukura. Ja noticam, kaitējam sev finansiāli un arī veselībai. Ja dalāmies ar šo ziņu draugu lokā, nepārbaudot informācijas patiesumu, uzņemamies atbildību arī par citu dzīvi.

Signe Meire

AIZSPOGULIJA

FOTO NO ANDROIDAUTHORITY.COM

5G: mīti un atspēkojumi

Šovasar Liepājā atklāja vienu no mūsu valstī pirmajām 5G jeb piektās paaudzes mobilo sakaru bāzes stacijām. Aktivizējās tehnoloģijas pretinieki, kas daļu sabiedrības biedēja ar argumentiem par tās kaitīgumu. Vēlāk reaģēja mediji un zinātnieki, kas veltīja daudz laika un enerģijas, lai atspēkotu pieņēmumus, puspatiesības un reizēm pat klajus melus. Piedāvājam jūsu uzmanībai trīs apgalvojumus par 5G tehnoloģiju un to atspēkojumus.

Andris Sudmalis

1. apgalvojums: ELEKTROMAGNĒTISKAIS STAROJUMS IR KAITĪGS VESELĪBAI.

Doktora Bila P. Karija 2000. gada pētījumā Floridā par bezvadu tīklu ietekmi uz cilvēka veselību secināts – jo augstāka ir elektromagnētisko viļņu frekvence, jo vairāk smadzenes absorbē šos viļņus un jo lielāks kļūst risks saslimt ar smadzeņu vēzi.

Ūdens tirgotāja “Memory Water” feisbuka lapas video apgalvo, ka 5G tehnoloģiju nodrošinotais bāzes staciju radītais elektromagnētiskais starojums ir kaitīgs kā cilvēkiem, tā dabai, dzīvniekiem, kukaiņiem.

AVOTS: FACEBOOK.COM. “MEMORY WATER”: “VAI VĒLĪES BŪT 5G LABORATORIJAS ŽURKA?”

Atspēkojums: KAITĪGUMS NAV PIERĀDĪTS.

Ņujorkas Universitātes radioloģijas profesors Kristofers Kolins un medicīniskās fizikas profesors Mārvins Ziskins norādīja uz būtisku pētījuma kļūdu. Dr. Karijs savā analizē neņēma vērā cilvēka ādas aizsargefektu. Protī, augstāku radio frekvenču gadījumā āda darbojas kā barjera, kas aizsargā iekšējos orgānus un arī smadzenes no viļņu ietekmes.

Pasaules Veselības organizācija pauž, ka, aplūkojot daudzos pētījumus kopumā, redzams – pašreizējie pierādījumi neapstiprina, ka sekas uz veselību atstātu zema līmeņa elektromagnētiskā lauka iedarbība, kas ir raksturīga 5G bāzes stacijām.

Fiziķis un vēža pētnieks Deivids Roberts Graims skaidro, ka radio viļņi, kas tiek izmantoti mobilo tālrunu tīklos, ir nejonizējoši, kas nozīmē, ka tiem nav pietiekamas enerģijas, lai sašķeltu DNS un izraisītu šūnu bojājumu, kā to apgalvo tehnoloģijas kritiķi.

AVOTI: LAIKRAKSTS “THE NEW YORK TIMES” “THE 5G HEALTH HAZARD THAT ISN'T” (“5G VESELĪBAS APDRAUDĒJUMS, KURA NAV.”) 16.07.2019.; WHO.INT. “WHAT ARE ELECTROMAGNETIC FIELDS?” (“KAS IR ELEKTROMAGNĒTISKIE LAUKI?”), BBC.COM. “DOES 5G POSE HEALTH RISKS?” (“VAI 5G RADA DRAUDUS VESELĪBAI?”) 15.07.2019.

2. apgalvojums: 5G IR NATO RADĪTA TEHNOLOĢIJA, LAI KONTROLĒTU PŪLI.

“Memory Water” dibinātājs Jānis Pļaviņš feisbuka lapā “Patiesība par 5G”: “Pasaules līmeņa mikroviļņu ieroču eksperti mūs brīdina, ka tieši 5G varēs izmantot, lai tiešā veidā varētu ietekmēt cilvēkus.” Runa ir ne tikai par iespējamību ar tehnoloģijas palīdzību izsekot cilvēkus, bet arī par to, ka pret viņiem varēs vērst precīzi mērķētu staru kā mikroviļņu ieroci.

AVOTS: FACEBOOK.COM. “PATIESĪBA PAR 5G”.

Atspēkojums: TĀ IR NEPIERĀDĀMA SAZVĒRESTĪBAS TEORIJA.

Šāds apgalvojums tiek uzskatīts par sazvērestības teoriju, ko kultivē gan galēji labējie, gan galēji kreisie ekstrēmisti. Pamatdoma – valdības izmantos 5G, lai kontrolētu sabiedrību politisku un ekonomisku mērķu dēļ.

Vēl viena versija – tā ir Krievijas propaganda, lai ne tikai diskreditētu savu ilggadējo militāro pretpolu NATO, bet arī kavētu Rietumvalstu tehnoloģisko un ekonomisko progresu, ko 5G varētu sekmēt.

AVOTS: ELEKTRONIKAS INŽENIERU IZDEVUMS “EE TIMES” “5G: THE CONSPIRACY THEORIES” (“5G: SAZVĒRESTĪBAS TERORIJAS”), AUTORS MARTINS ROUVSS, 31.07.2018.; NYTIMES.COM. “YOUR 5G PHONE WON'T HURT YOU. BUT RUSSIA WANTS YOU TO THINK OTHERWISE” (“TAVS 5G TĀLRUNIS TEV NEKAITĒS. TAČU KRIEVIJA GRĪB, LAI TU DOMĀTU PRETĒJI”) 12.05.2019.

3. apgalvojums: 5G DĒĻ DĪVAINI UZVEDAS UN MIRST PUTNI.

Latvijas interneta resursos šovasar tika publicēts video, kas vēstīja, ka putni it kā esot pametuši Liepājas ezeru pēc 5G bāzes stacijas uzstādīšanas pilsētas centrā.

Iespējams, šī apgalvojuma autorus un izplatītājus iedvesmoja ziņa par simtiem putnu masveida nāvi Hāgā Nīderlandē 2018. gada oktobrī. Tika apgalvots, ka putnu nāvi izraisījis 5G izmēģinājums.

AVOTS: GREENWORLDWARRIORS.COM. “HUNDREDS OF BIRDS DEAD DURING 5G EXPERIMENT IN THE HAGUE” (“SIMTIEM MIRUŠU PUTNU 5G EKSPERIMENTĀ HĀGĀ”) 10.11.2018.

Atspēkojums: TAJĀ LAIKĀ HĀGĀ NENOTIKA 5G TESTI.

Liepājnieki arī pēc 5G raidītāja uzstādīšanas varēja pārliecināties, ka ūdensputni Liepājas ezeru nav pametuši. Savukārt Hāgā patiesībā nenotika 5G testi, bet Roterdamas Dabas vēstures muzeja un Vāgeningenas Universitātes pētnieki veica autopsiju 15 Hāgas strazdiem, kuriem tika konstatēti iekšēji bojājumi. Pētnieki secināja, ka putni miruši pēc uztriekšanās objektiem (iespējams – zemei, koku zariem, cits citam) ar lielu spēku. Nav precīzi zināmi iemesli šādai rīcībai, taču zinātnieki pieļāva, ka to izraisījusi panika pūču uzbrukuma dēļ vai citi iemesli. Izmeklējumi arī atklāja toksīna pēdas, ko varēja atstāt strazdu uzturā lietotās sēklas. Taču nav zināms, vai šiem toksīniem bija kāda loma putnu nāvē.

AVOTS: FULLFACT.ORG. “HUNDREDS OF BIRDS WERE FOUND DEAD IN THE NETHERLANDS BUT IT HAD NOTHING TO DO WITH 5G” (“NĪDERLANDĒ ATRASTI SIMTIEM MIRUŠU PUTNU, BET TAM NAV NEKĀDA SAKARA AR 5G”) 21.08.2019.

VISAS KRĀSAS

Atbildes rada nākamos jautājumus

“Es feisbukā redzēju!” Tā ļoti bieži sākas ne tikai ļaužu sarunas pie kafijas, bet arī žurnālista ceļš publikācijas sagatavošanā. Sociālie mediji mēdz būt pirmā vieta, kur cilvēks pauž savu šoku, sašutumu vai sarūgtinājumu. Vietne “Facebook” pati par sevi nav ne laba, ne slikta. Tā noteikti ir viens no žurnālista informācijas avotiem, kur pamanīt problēmas vai sarežģījumus, kas varētu skart arī plašāku sabiedrības daļu.

Tomēr sociālajos tīklos, kur saskaņā ar Kultūras ministrijas veikto pētījumu piektā daļa cilvēku dalās ar nepārbaudītu informāciju, aina pārsvarā gadījumu tiek zīmēta melna vai balta. Žurnālistam būtiski ir pašam būt medijpratīgam informācijas meklējumos, jo īpaši, ja redaktors uzdevis pētīt kādu sensitīvu problēmu.

Piemēram, reemigrācija ir jūtīga tēma, par kuru sabiedrībā mēdz būt visai krasi viedokļi. Vieni ir pārliecināti, ka tikai muļķi un caurkritēji atgriežas šādā valstī, bet citi tā novērtē aizbraucējus no Latvijas.

Ļoti bieži ļaudīm patīk salīdzināt nodokļu slogu Latvijā un citās valstīs, taču, ņemot tikai vienu nodokļu pozīciju, var rasties aplams priekšstats. Kādā valstī šāda nodokļa nebūs vispār, bet kāds cits būs ievērojami lielāks. Derēs sociālo tīklu ieraksts: “Vācijā par to vispār nav jāmaksā!”, lai rastos priekšstats, ka valsts ir gādīgāka par saviem iedzīvotājiem. Bet žurnālists zinās, ka nav korekti salīdzināt minimālo algu, neapliekamo minimumu, ja pretī nenosauc, piemēram, kāda vidēji ir mājokļa īres maksa. Un ar to arī ir viltīgi. Šeit cilvēki nemēdz īrēt tikai istabiņu, kur atpūsties pēc darba dienas, bet ārzemēs strādājošie nereti gadiem ilgi dala vienu māju, lai tikai dzīvošana izmaksātu lētāk.

Profesionālim ieraksts feisbukā ir vien ierosme darbam. Piemēram, izlasu vēstījumu “atgriezāmie Latvijā, bet nejutāmie šeit gaidīti un vajadzīgi”, jo skolā bērns saņem sliktas atzīmes vāju latviešu valodas prasmju dēļ. Ar to nepietiek. Jāmeklē vēl citi informācijas avoti. Jāpaujā skolas vadībai, skolotājiem, kā viņi redz šo problēmu un, galvenais, kāds varētu būt risinājums konkrē-

tajā situācijā. Visdrīzāk šis nav vienīgais gadījums, kad reemigrantu bērni skolā saskaras ar grūtībām. Meklēšu citu skolu, kurā ir atrasts risinājums, kā šādiem skolēniem palīdzēt iejusties un neatpalikt mācībās. Ņemot vērā, ka problēma nav lokāla, vērsīšos arī Izglītības un zinātnes ministrijā, lai noskaidrotu, kādas ir vadlīnijas.

Katrā Latvijas reģionā strādā reemigrācijas koordinators. Tā uzdevums ir palīdzēt cilvēkiem atgriezties pēc prombūtnes un iesaistīties vietējā sabiedrībā. Arī koordinators teiktais šai publikācijai būs svarīgs – cik lielā mērā izdodas reemigrantus sagatavot reālajai dzīvei Latvijā, un kas liek viņiem piedzīvot vilšanos?

Iespējams, arī šajā punktā mans žurnālista darbs neapstāsies. Šis ir teorētisks piemērs, praksē atbildes uz jautājumiem visbiežāk rada jaunus jautājumus un nākamos meklējumus. Žurnālistika neaprobežojas ar kopēšanu un dalīšanu, publikācija ir iedziļināšanās un izpētes rezultāts.

Linda Kilevica, žurnāliste

SKATIES PATS

Uz pozitīvisma nots

Katra pašvaldība, grībēdama parādīt sevi no labās puses, uzskata par pienākumu komunikācijai ar iedzīvotājiem izmantot visas mūsdienās pieejamās tehnoloģijas.

Labo darbu vēcelītes

Likums, protams, uzliek par pienākumu pašvaldībām informēt iedzīvotājus par padarīto, skaidrot lēmumus, bet, kā tas notiek praksē, parasti atkarīgs no domes vadītāja gribas un izpratnes.

“Re:Baltic” pētniece Evita Puriņa pašvaldību informatīvos izdevumus kādā publikācijā nodēvējusi par “labo darbu vēcelītēm”, kurās reti atrodama objektivitāte un gandrīz nekad – lēmumu analīze un kritika. Līdzīgi tas ir arī pašvaldību izmantotajos sociālajos tīklos un interneta portālos, kur pārsvarā lasāms, kur, kad un kas, bet ne kāpēc un par kādu naudu. Ja arī bijušas kļūdas, nepārdomāti tēriņi, tad skaidrojums nāk diezgan negribīgi. “Ja šādā situācijā pret pašvaldības PR nav spēcīga neatkarīgā medija, nav nodrošināta demokrātija,” savulaik uzsvērusi profesore, Rīgas Stradiņa universitātes Komunikācijas studiju katedras vadītāja Anda Rožukalne. Viņa arī pārliecināta, ka visvairāk pašvaldības izvēršas, lai dotu pretspēku kritiskiem medijiem, kuri analizē to darbu. Avīzes tiek noklusinātas, un demokrātija mazinās. Ja nav, kas skatās uz pirkstiem, tad var dot vaļu visam, pārliecināti eksperti.

Nekas nav par velti

Galvenais pašvaldību attaisnojošais arguments parasti ir, ka objektīva un mediju nesagrozīta informācija par novadā notiekošo ar to resursiem tiek nogādāta līdz katrai mājai, arī tai, kura nevar atļauties par to maksāt. “Cilvēki jau ir samaksājuši, jo pašvaldība tiek uzturēta no nodokļiem,” pauž eksperti.

Lai informāciju saražotu, ievietotu sociālajos tīklos, internetā un veidotu informatīvo izdevumu, pašvaldībās darbojas sabiedrisko attiecību nodaļas, kurās vidēji ir no viena līdz trim četriem darbiniekiem, lielākās pašvaldībās – vairāk. Arī pašvaldību uzņēmumos ir sabiedrisko attiecību speciālisti, kuri saņem atalgojumu. Piemēram, Kuldīgas novada pašvaldības Marketinga un sabiedrisko attiecību nodaļā strādā trīs cilvēki, kuru atalgojums ir no 850 līdz 1223 eiro. Lī-

Latvijā ir 119 pašvaldības (no tām – 109 novadi), kas, izmantojot visus pieejamos sociālos tīklus, interneta resursus un drukāto vārdu, par nodokļu maksātāju naudu lepojas ar saviem labajiem darbiem.

Novados atlikuši mazāk par 30 neatkarīgiem reģionāliem laikrakstiem, kuros iedzīvotāji var iepazīties ar objektīvu analīzi par pašvaldībās paveikto.

LAILAS LIEPIŅAS ILLUSTRĀCIJA

dzīgi ir Bauskas novadā, kur nodaļas vadītājs saņem 1298 eiro.

Pašvaldības informatīvais izdevums “Kuldīgas Novada Vēstis” iznāk divas reizes mēnesī. Domes speciālistu sagatavota informācija atrodama arī mājaslapā, feisbukā un citos sociālajos tīklos. Informāciju no visiem pasākumiem sociālajos tīklos ievieto ne tikai sabiedrisko attiecību ļaudis, bet arī domes priekšsēdētāja Inga Bērziņa. Ziņu nodošanai pašvaldība izmanto arī “Kurzemes Radio” un “Skrundas TV”.

Tas viss prasa izmaksas no budžeta. Informatīvais izdevums ir ne tikai jānodrukā, bet arī jāizplata. “Kuldīgas Novada Vēstu” izplatīšana divas reizes mēnesī ar Latvijas Pasta starpniecību 2018. un 2019. gadā izmaksā 36 786 eiro. Numura nogādāšana vienai mājai – 3,12 eiro gadā. Izplatītājs un iespiedējs tiek noskaidrots publiskā iepirkumā. Diemžēl ne visu pašvaldību mājaslapās šis publiskais iepirkums ir katram viegli atrodams.

Iecavas novads gājis vēl tālāk: “Iecavas Ziņas” pat iekļautas “Preses abonēšanas katalogā” starp neatkarīgajiem reģionālajiem laikrakstiem, tās iznāk reizi nedēļā, abonējamas par 10,24 eiro gadā un nopērkamas par 21 centu. Tātad iedzīvotāji par to maksā dubulti.

Gan kaķu konkurss, gan sludinājumi

Papētot pašvaldību izpratni par to, kas ir “informācija par pieņemtajiem lēmumiem un aktualitātēm”, vērojamas lielas atšķirības. Piemēram, “Iecavas Ziņas” ir gan par maksu pieņemti sludinājumi ar darba piedāvājumiem un iespēju izspiest ābolu sulu, gan

līdzjutības. Vienā no pēdējiem numuriem galvenā ziņa ir par to, kā iecavnieki bibliotēkā tiek ar rakstnieci Gundegu Repši, un tikai pēc tam seko stāsts par reģionālo reformu. Dundagas novada “Dundadniekā”, kam klāt nāk skaidrojums, ka publikācijās ne vienmēr pausts redakcijas viedoklis, daudz stāstīts par Kolkas lībiešu saietu, Uguns nakts pasākumu, kā arī lappuse veltīta orķestra diriģenta Viestura Rēriha piemiņai. Jāatzīst gan, ka izdevumā rakstīts arī par Kolkas pagasta pārvaldnieka Alda Pinkena atlaišanu, dodot vārdu arī pašam A. Pinkenam. Bet “Jelgavas Novada Ziņās” var uzzināt gan par to, kas kļuvis par Jelgavas gada kaķi, gan par audēju izstādi, gan par to, kā Centrālā statistikas pārvalde “ēno” novada zemniekus.

Vidzemes Augstskolas profesors Jānis Buholcs saka: “Pašvaldības izdevumam atšķirībā no īstas avīzes ir sabiedrisko attiecību, nevis žurnālistikas formāts. Likumā gan ir rakstīts, ka pašvaldībām iedzīvotāji jāinformē par pieņemtajiem lēmumiem un aktualitātēm novadā, tomēr reālie pašvaldību izdevumi aptver krietni plašāku darbības sfēru. Ne jau no likuma burta neizpildes baidās pašvaldību pārstāvji, kuri tik enerģiski aizstāv savas tiesības turpināt izdot šos biļetenus. Izdevumi ir lieliska iespēja pašvaldības vadībai reklamēt sevi, iztiekot bez nepatīkamiem vērtējumiem un kritiskām iebildēm. Šajos izdevumos lielākoties var lasīt vien to, cik viss ir labi, bet, ja kaut kas nav labi, tas tiks noklusēts vai arī pavērsts tā, lai tomēr izskatītos labi.”

Inguna Spuleniece

VIEDOKĻI

Uzticēties nevar

Žurnāliste, “Re:Baltic” pētniece EVITA PURIŅA:

Vairuma pašvaldību izplatītajām ziņām uzticēties nevar. Piemēram, laikā, kad Sigulda bija visas Latvijas mutē ar vairākiem saslimšanas gadījumiem, “Siguldas Novada Ziņām” vismaz sākumā tas nebija uzmanības vērts. Jelgavā “Zemgales Ziņas” cēla trauksmi par to, kā izskatīsies lielveikals pie pils, bet pašvaldības izdevumā un arī portālā bija stāstīts, cik viss būs jauki, nepieminot cilvēku sašutumu, kura dēļ lēmumu nācās atcelt. Vēl trakāk ir tas, ka pašvaldību PR parādās arī vietējā televīzijā. Arī tur tiek ieguldīta nodokļu maksātāju nauda, turklāt nav jau preti normālas reģionālo televīziju žurnālistikas, kam sacensties. Piemēram, “Vidzemes TV” redzami tikai pašvaldību labie darbi. Pirms pāris gadiem apkopojām, cik par savu PR tērē lielās pilsētas. Jelgavai tie bija aptuveni 400 000 gadā. Nerunāsim par Rīgu, kur tie ir miljoni. Domāju, ka nevienas reģionālās avīzes budžets tam līdzīgs netur.

Šobrīd Saeimā plānotais liegums pašvaldībām dibināt un izdot masu informācijas līdzekļus nenovērsīs problēmu. Tā lapa var iznākt un tikt izplatīta tāpat kā līdz šim, arī neregistrēta. Rakstīt tur iekšā arī turpmāk varēs visu, ko viņi grib. Partija “Attīstībai/Par!” gan sola, ka arī saturs tiks skatīts. Ja tas kādreiz notiks, tā būs revolūcija! Jo vismaz desmit gadus notiek cīņa pret iespēju pašvaldībām tērēt līdzekļus sevis slavināšanai, bet situācija neuzlabojas, drīzāk kļūst arvien sliktāka.

Izmantojam visas iespējas

Kuldīgas novada pašvaldības Marketinga un sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja KRISTĪNE DUĻBINSKA:

Dzīvojam 21. gadsimtā, tādēļ tiek izmantoti visi pieejamie kanāli. Informatīvais izdevums ir tikai neliela daļa no iespējas komunicēt ar sabiedrību. Tas vairāk domāts tiem, kas nelieto internetu.

Gatavojam paziņojumus presei, liekam informāciju sociālajos kontos, uz kuriem pēdējā laikā ir liels uzsvars. Nevienam nav uzdots to darīt savā personīgajā kontā, priekšsēdētāja to dara, jo ir ļoti aktīvā pozīcijā, šādi atspoguļojot arī savu darbu. Pašvaldības kontā gan jācenšas piedalīties visiem. Un pēc komentāriem redzam, ka cilvēkiem tas ir vajadzīgs. Šobrīd ir informācijas pārbaģātība, tāpēc ne vienmēr mūsu sniegtā nonāk līdz visiem, cilvēki izraugās viņiem aktuālāko.

Iedzīvotāju iecienīts veids problēmu risināšanā ir mūsu mājaslapas sadaļa “Jautājiet mums”. Tā ir vieta, kas parāda, ka kaut kas nav līdz galam izskaidrots. Pēc tam skaidrojumu ievietojam arī “Kuldīgas Novada Vēstis”.

Informējam cenšamies ieturēt neitrālu pozīciju. Man nešķīstu normāli, ja katrā izdevumā būtu intervija ar domes priekšsēdētāju. Pašvaldības izdevumā, kas iznāk divas reizes mēnesī uz astoņām lappusēm, man nemaz nav vietas rakstiem, kādus veido vietējais laikraksts. Diezgan bieži saņemu e-pastus, kuros vaicā par sludinājuma vai reklāmas izcenojumiem, tad norādu, ka pašvaldības informatīvajā izdevumā nedrīkst likt šādu informāciju un iesaku meklēt laikraksta “Kurzemnieks” Reklāmas nodaļu.

Tikai skaistā fasāde

Laikraksta “Zemgales Ziņas” redaktore

AGNESE LEIBURGA:

Jelgavas pilsētas pašvaldības informatīvais izdevums “Jelgavas Vēstnesis” iznāk ar nedēļas regularitāti, uz kvalitatīva papīra un krāsains. “Zemgales Ziņas” arī iznāk reizi nedēļā, bet nevar līdz pastkastītēm nonākt par velti.

“Jelgavas Vēstnesis” pilnībā kopē neatkarīgas avīzes veidolu. Saturu viņi rada paši, bet astoņām lapām ir aptuveni 10 darbinieku, kuri nav no Sabiedrisko attiecību nodaļas, tur uzrādās tikai divas speciālistes. Izveidota aģentūra “Zemgale INFO”, kas izdod “Jelgavas Vēstnesi”. Katrai pašvaldības iestādei vēl ir sabiedrisko attiecību speciālisti. Kopā varētu būt cilvēku 20, kas strādā pilsētas pozitīvās informācijas izplatīšanai. Problēmsituācijas papīra formātā izskatītas netiek. Pašvaldībai nepatīk mūsu korespondents Gaitis Grūtups, kurš uzdod neērtus jautājumus. Dome mums atsūtīja vēstuli, ka vēlas, lai ar to sadarbotos cits žurnālists. Pāronizējām: varam rakstīt un sūtīt atpakaļ vēstuli, ka mums nepatīk šis mērs un gribam citu. Kopš šī gadījuma Gaitis personiski vairs nesāņem nevienu atbildi uz saviem jautājumiem pašvaldībai. Tās tiek sūtītas redaktorei. Tāda, lūk, sadarbība! Mūsu pašvaldības komunikācija ar sabiedrību jebkuros tīklos ir tikai pozitīva, kaut kādos gadījumos tie ir arī meli. Ja runa būs par projektiem, nekad nebūs pretēja viedokļa, nianšu, būs redzama tikai skaistā fasāde.

ĀRPUS BURBUĻA

Arī sarunāties ir jāmacās

Piedaloties dažādās sapulcēs, vai tas būtu skolās, darba kolektīvos vai sabiedriskajās apspriešanās, nācies novērot, ka cilvēki neprot diskutēt, ir neiecietīgi pret citu viedokļiem. Dažkārt sarunas beidzas pat ar publiskiem apvainojumiem, prom aizejot katram ar savu taisnību. Kāpēc sabiedrība ir tik neiecietīga pret atšķirīgiem viedokļiem? Kāpēc nemākam vai negribam uzklausīt?

Es domāju, ka viņš domā tā

Gešaltterapeite, psihoterapijas speciāliste Aija Baha-Velvele atgādina, ka it visur, kur vien ir cilvēki, ir attiecības: "Katrs no mums novērojis, ka ar dažiem cilvēkiem sarunas un komunikācija veidojas viegli, ar citiem – sarežģīti. Kāpēc viss nevarētu būt vienkārši?"

Domāju, ka iemesli tam, ka otru nedzirdam, pamatā ir mūsos pašos. Mēs mēdzam dzīvot pēc idejas un scenārija, kas skan – es domāju, ka viņš domā tā! Mēs dzīvojam pieņēmumos un otru vērtējam caur savu prizmu, bet, ja viņš tai neatbilst, tad it kā iekļūst kategorijā – svešais. Un ko darām ar nepazīstamajiem? Mēs no tiem izvairāmies vai cenšamies pārveidot! Otrā mēdzam saskatīt projekciju, to, kas mūsos iesakņojusies un bieži vien ir neapzināta.

Mēdz būt situācijas, kurās novērojam, ka ir kāds cilvēks, piemēram, kolēģis, kurš allaž cenšas izteikties, viņam vienmēr ir savs viedoklis, viņš mēdz citus kritizēt. Ir svarīgi censties saprast, kādu savu vajadzību šis cilvēks cenšas apmierināt, jo vienmēr ir tā, ka aiz katras mūsu rīcības stāv kāda vajadzība, kura ir nesadzirdēta, kura nav guvusi iespēju "būt saulītē". Ja to izdodas aptvert, ir vieglāk pieņemt gan šo kolēģi, gan viņa attieksmi un izturēšanos."

Diskusiju kultūra sāk veidoties

Vērojot politiku uzstāšanos, debates dažādos raidījumos, runas no parlamenta tribīnes, dažkārt rodas iespaids, ka ļoti daudziem sarunu, diskusiju kultūra ir sveša. Viņi pieraduši tikai izklāstīt savu taisnību, citos neieklausoties. Politologs Filipis Rajeviskis gan norāda, ka politiku vidū diskusiju kultūra sāk lēnām veidoties: "Lai būtu

Sarunu festivāls "LAMPA" Cēsīs pulcē daudz interesentu, lai gan te neuzstājas neviena rokgrupa vai nenotiek šovi. Cilvēki satiekas, lai runātos, klausītos, apspriestu dažādus jautājumus un diskutētu.

UZZIŅAI

DEBAŠU CENTRA GALVENIE DEBAŠU PRINCIPI

1. Debatēt, lai mācītos.

Jāapzinās, ka debates ir iespēja iegūt jaunas zināšanas, prasmes un iemaņas, veicinot radošas, intelektuāli izglītotas un pilsoniski aktīvas personības izaugsmi.

2. Debatējot ievērot godīgumu!

Jābūt godīgam argumentos, pierādījumu un faktu izmantošanā, kā arī izjautāšanas atbildēs.

3. Debatēt ar cieņu!

Nedrīkst izrādīt necieņu tikai tāpēc, ka kāds nepiekrīt jūsu viedoklim. Vislabākais līdzeklis savas pārliecības paušanai ir labi pārdomāts arguments un fakti, kas to pierāda.

diskusiju kultūra, vajag platformu, kur diskutēt. Vajag paraugus, kā to darīt. Visskaļāko politisko diskusiju laiks ir priekšvēlēšanu kampaņas. Tas, ka strikti ierobežota televīzijas reklāma, dod pozitīvu pienesumu, liek politiķiem piedalīties diskusijās. Politiskie spēki vairs nevar aprobežoties tikai ar smadzeņu skalošanu reklāmās. Mediji organizē diskusijas, kurās politiķi piedalās, parādot savu prasmī vai neprasmī diskutēt. Tas, kā viņi diskutē, ir zināms piemērs sabiedrībai, kā jāveido diskusija. Teiksim, pēdējās Saeimas vēlēšanas ienesa zināmas izmaiņas, sabiedrība saskārās ar "KPV LV" un Jaunās konservatīvās partijas diskusiju kultūru, un, redzot, ka politiķi sāk uzvesties agresīvi, nepieklājīgi, arī viņu atbalstītāji sāka uzvesties līdzīgi. Taču kopumā var teikt, ka diskusiju kultūra attīstās."

Politologs norāda arī uz to, ka mūsu sabiedrībā trūkst prasmes runāt publiski: "Šobrīd var sekot līdzi, kā diskusijas notiek britu parlamentā par sāpīgo "Breksita"

jautājumu. Lielbritānijas parlamentā katrs otrais ir labs orators, pie mums tādi ir retums. Anglosakšu izglītības sistēma iemāca runāt, tur ļoti liels akcents likts uz publisko runu, bet diskusija bez labām runas prasmēm nav diskusija. Ja būsi pārliecināts par savām spējām, jutīsies labāk jebkurā diskusijā, lai cik tā būtu agresīva."

Rosina būt sociāli aktīviem

Kāda definīcija pauž, ka diskusija ir līdzsvarota dialoga forma starp vienādu izglītību guvušiem un vienādā attīstības līmenī esošiem domubiedriem. Te, šķiet, svarīgi likt akcentu tieši uz vārdu – "domubiedri".

Par savdabīgu Latvijas fenomenu kļuvis sarunu festivāls "LAMPA", kurā pulcējas tūkstošiem domubiedru, lai vienkārši parunātos, padebatētu. Pēdējos gados festivāla rīkotāji gājuši tālāk un māca diskutēt arī ārpus festivāla.

Sarunu skolas "LAMPA" jauniesu un bērnu programmas vadītāja

Ilze Sāmīte uzsver, ka ikviens var apgūt prasmes, kā veidot pilnvērtīgāku sarunu: "Redzam, ka cilvēki vēlas sarunu prasmes attīstīt. Mums bija pārsteigums par tik lielu interesi. Ne tikai Rīgā, arī citās pilsētās, kur notiek nodarbības."

I. Sāmīte atzīst, ka sarunu skola izveidota pēc trešā festivāla, saprotot, ka ar divām dienām Cēsīs ir par maz, lai iespējami plašākai auditorijai nodotu šīs idejas: "Tāpēc arī projektu nosaucām par sarunu skolu, jo šīs prasmes regulāri jāattīsta, tās nemitīgi jāmacās. Nepietiek tikai aiziet uz nodarbībām, par to jādomā ikdienā, jāpilda mājasdarbi, lai sevi pilnveidotu. Skola ir grūdiens, lai cilvēki par to aizdomātos." Īpaši tāpēc, ka ikdienā pārsvarā vērojama neprasmie sarunāties, diskutēt, daudzi cilvēki dzīvo tikai savā taisnībā, neieklausoties citos.

Runājot par īpaši jūtīgām diskusiju tēmām, viņa norāda, ka tās var būt visdažādākās: "Tas atkarīgs no tā "burbuļa", kurā cilvēks dzīvo, katram "burbulim" tēmas var būt citas. Tāpēc festivāla "LAMPA" programmu neveidojam mēs, bet sabiedrība kopumā, piedāvājot savas tēmas, ko būtu svarīgi pārrunāt."

To, ka interese par sarunu festivālu aug, vislabāk raksturo skaitļi no trīsarpus tūkstošiem apmeklētāju pirmajā gadā līdz vairāk nekā 20 tūkstošiem šogad. "Arvien pieaugošais apmeklētāju skaits liek secināt, ka cilvēkiem gribas runāt, gribas diskutēt par sabiedrībai, valstij aktuālām tēmām, gribas būt sociāli aktīviem. Tieši tas ir mūsu

mērķis – panākt, lai cilvēki kļūtu sociāli aktīvi," uzsver I. Sāmīte.

Viņa norāda uz vēl kādu pozitīvu aspektu festivālā: "Cilvēki ne tikai gāja uz organizētajām diskusijām, bet arī pēc tām pulciņos turpināja diskutēt par šīm tēmām."

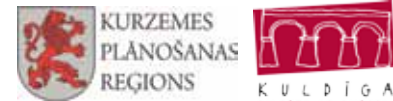
Diskusijas virtuālajā vidē

Ar dažādiem viedokļiem nākas saskarties arī pašvaldībās. Ne tikai rīkojot sabiedriskās apspriešanas, bet gandrīz vai pēc katra svarīgāka lēmuma pieņemšanas. Cēsu novada pašvaldības Komunikācijas un klientu servisa pārvaldes vadītājs Kārlis Pots norāda, ka veselīgai sarunai traucē tas, ka cilvēki ļoti personīgi uztver visu, kas neatbilst viņu gaidām, viņu viedoklim. Uztver to kā apvainojumu. Tas labi redzams, apspriežot jautājumus, kur ir divi nosacīti pretēji viedokļi. "Piemēram, vai ielai jābūt atvērta autovadītājiem, vai tā jāpārveido par gājēju ielu? Ir aktīva grupa, kas aizstāv vienu pozīciju, un tikpat aktīva, kas aizstāv otru pusi. Un pašvaldībai jāatrod vidusceļš, ar kuru, visticamāk, nav apmierināti ne vieni, ne otri, tāpēc uzskata, ka pašvaldība viņiem nodarījusi pāri. Bet dzīvē patiesība jau vienmēr ir kaut kur pa vidu, un pašvaldībai ir jācenšas salāgot visu pušu intereses. It īpaši, ja jautājums ir ļoti nokaitēts. Bet nevar jau nevienam neko pārņemt, jo tas ir spogulis, kas parāda, kāda sabiedrība esam."

K. Pots norāda, ka pēdējos gados diskusijas ar pašvaldību par pilsētai svarīgām tēmām arvien vairāk pārceļas uz virtuālo vidi un izpaužas komentāros feisbukā. "Ja tas ir reāls cilvēks, nevis kāds vilts profils, un viņš veltījis laiku, lai uzrakstītu komentāru, arī tas jāuzskata par viedokli sabiedriskajā apspriešanā. Tāpēc mums jācenšas izlobīt patiesības graudu arī no komentāriem sociālajos tīklos, kaut arī dažkārt no ļoti negatīviem. Jāņem vērā, ka skaļāka vienmēr būs tā daļa, kas ir neapmierināta, tie, kuri atbalsta, visticamāk, komentārus nerakstīs, bet vienkārši nospiedīs "like". Tāpēc sekojam līdzi tam, kas notiek sociālajos tīklos, izlasām katru komentāru. Un šāda sabiedrības iesaistes forma kļūst arvien aktuālāka. Nākotnē komunikācija starp pašvaldību un sabiedrību arvien vairāk notiks virtuālajā vidē," uzskata K. Pots.

Jānis Gabrāns

Ceļojumi dziesmām pa pēdām

(Sākums 30. septembrī. Turpmāk vēl.)

20. oktobrī 17.00 Ēdoles kultūras namā tiek rīkots piemiņas koncerts Ēdoles un Īvandes garamantu vācējiem un glabātājiem Ansim Bergmanim un Janim Burkovskim. Kāds dancis no J.Burkovska danču burtnīcas droši vien izskanēs arī šajā pasākumā. Stāstu par ārstu A.Bergmani, kurš 20. gadsimta 20. gados pierakstījis tautasdziesmas, kas tolaik dziedātas Ēdoles pusē, lasiet turpmāk.

Zane Jančevska, Latvijas Nacionālā teātra aktrise, folkloras kopas Ēdol's ķist' vadītāja
Indras Burkovskas arhīva foto

Otrais stāsts. Janis Burkovskis

Šoreiz pastāstīšu par kuldīdznieka Jaņa Burkovska veikumu un muzikālajiem piedzīvojumiem. Bet, pirms soļojam tiem pa pēdām, ir vērts uz brīdi atgriezties pie Tērandes mandolinistu orķestra.

DĀVINA KOKLES

Almas tante (Alma Priedola) pat ir saglabājusi ar roku zīmētas un rakstītas koncerta programmas no 1937. gada. Tur var lasīt, ka bērni spēlējuši gan Hofmana *Praktiskos vingrinājumus*, gan tautasdziesmas *Saulīt' tecēj' tecēdama* un *Kas tie tādi, kas dziedāja*. Tālaika presē atrodams apraksts par šo Tērandes bērnu orķestri. Lūk, neliels citāts: „[...] Sajūsmu izsauca Tērandes mazpulka mandolīnu orķestra priekšnesumi. Tie arī mazpulku nozares vadītāju K.Ķirsi tā iepriecināja, ka viņš piešķīra no LLK līdzekļiem katram orķestra dalībniekam žurnāla *Sētā un Druvā* gada abonementu, bet visam orķestrim latviskās kokles.” (*Ventas Balsis*, Nr.133, 23.11.1937.) Laikam jau mākslinieciskais līmenis ir bijis vērā ņemams, jo nezin vai katrai skolai dāvinātas kokles un, kā varam nojaust no citāta, ne jau viena vien. Re, cik rosīga bijusi mūzikas dzīve mazajā Tērandē!

PAZĪST VECMĀMIŅU

Starp citu, pēc pirmās publikācijas par Tērandes muzikantiem saņēmu vēstuli no Santas B., kura fotogrāfijā atpazīna savu vecmammu Dzidru Blāķi (dzim. Ābelnieci) un viņas vecāko brāli Gunāru. Kas zināms par skolas direktoru un orķestra vadītāju Juri Milleru? Gan no Almas tantes, gan savas mammas, gan tagad no Santas rakstītā par Dzidras Blāķes atmiņām var spriest, ka skolēni viņu cienījuši un mīlējuši, bet viņa mūžs beidzies traģiski. Sākoties padomju varai, viņš sapratīs, ka pie tās sistēmas dzīvi turpināt nevēlas. J.Millers apglabāts Īvandē, savas dzimtas māju kapsētā.

ARĪ MAZBĒRNI TALANTĪGI

Bet nu stāsts par Jani Burkovski (1893–1957). Starp citu, pēc manas kolēģes, aktrises Indras Burkovskas stāstītā, uzvārds Burkovskis radies vēlāk, kādam rakstvedim kļūdaini pārrakstot burtus. Indras vectēva dzimtas uzvārds sākotnēji bijis Brunkovskis. Esmu vienmēr gribējusi pētīt tautas muzikantu un teicēju pēctečus. Cik nu esmu uz aci novērojusi, daudziem mazbērni ir saistīti vai nu ar mūziku, vai teātri, vai citām mākslām. Katrā ziņā arī mazbērni turpina dziedāt. Bet, kamēr šāda pētījuma vēl nav,

20. oktobrī

Ēdolē klausīsimies dziesmas, ko pierakstījis Ansis Bergmanis. Kopā ar folkloras kopu *Ēdol's ķist'* tās izdziedās un izspēlēs Latvijas Nacionālā teātra aktieri Madara Botmane un Kārlis Reijers, mūziķi Lauma Bērza (vijole), Ansis Jansons (kokle), Arturs Uškāns (dūdas, stabule, akordeons) un Andris Puriņš (dūdas).

Janis Burkovskis (stāv pa labi) kopā ar ģimeni. Priekšā sēž viņa mamma.

rakstīšu to, ko zinu.

NOŠU BURTNĪCĪNAS

Redzot, ka esmu aizrāviesies ar tautas mūziku, kādu dienu Indra Burkovska teātrī mūsu kopīgajā ģērbtuvē sāka stāstīt par savu vectēvu. Viņu ģimenē esot saglabājusies savdabīga nošu klade. Uz manu jautājumu, kas tajā atrodams, Indra saka, ka tajā vectēvs pierak-

stījis melodijas, ko ar draugiem spēlējis starpkaru periodā. Un atkal pārsteigums un jautājums – kāds izglītības līmenis bijis tajos laikos, ja viens lauku bērns, apmeklējams vienkāršu vietējo skolu, ne par kādām mūzikas skolām pat nesapņodams, varējis pierakstīt vairāk par simt melodijām. Turklāt tās rakstītas salikumā, kas domāts atskaņošanai pūtēju kvintetam. Un

kas to var pateikt, vai tas ir izglītības nopelns vai cilvēka vēlmju un kādas darbības nepieciešamības rezultāts? Varbūt – radošais gars?

SPĒLĒ CARA ORĶESTRĪ

Janis, toreiz vēl Brunkovskis, dzimis Tīgves muižai piederošajā Abavmuižā, vecāki laulāti Īvandes baznīcā, pats tur arī kristīts. Vēlāk dzīvojis Ķīmalē. Nonācis cara Nikolaja II armijā, kur gan godasardzē dienējis, gan cara orķestrī spēlējis klarneti. Kad Janis sācis apgūt šī instrumenta spēli un kas viņam to mācījis, nav zināms. Vectēvs piedzīvojis revolūcijas vētras, Pirmo pasaules karu, piedalījies Latvijas brīvības cīņās un atgriezies dzimtajā pusē. Valdība viņam par nopelniem valsts labā piešķīrusi zemi Kuldīgā. Te J.Burkovskis uzcēlis māju. Vēlāk, mācītāja Sakārņa laikā, arī bijis Sv. Annas draudzes vecākais.

Vēl kāds skaists pārsteigums! Reiz, ieviešot kārtību bēniņos un pārkrāvājot tur lietas, Indra atradusi krietni apputējušu papīru. Tas bijis apbalvojums – goda raksts, ko ģenerālis Peniķis (latviešu strēlnieku virsnieks, Latvijas Bruņoto spēku ģenerālis Mārtiņš Peniķis (1874–1964)) piešķīris vectēvam par nopelniem Brīvības cīņās. Protams, tas bijis dziļi paslēpts bēniņos, un par to nekad nav skaļi runāts.

KULDĪGAS PRESES VĒSTUREI – 110

STAHANOVIEŠI UN KAITNIEKI

No 1940. gada 9. jūlija līdz 1941. gada vasarai vienīgais preses izdevums Kuldīgas rajonā ir *Strādnieks*. Tajā ziņas par darbaļaužu sasniegumiem darba frontē.

Strādnieka galviņa un dzejolis *Saulainā brīve* 1941. gada 28. februārī.

Piemēram, rakstā *Pirmā stahanoviete Kuldīgā tīku fabrikā* stāstīts par Mariju Mētru, kura pielikusi daudz pūļu lupatu mazgāšanas racionalizēšanai. Lauksaimnieki tiek aģitēti sēt koksagīzu. Avīzē arī kritiski raksti, kuros nosodītas veco laiku paliekas. *Liekēži* un *sabotieri* saukti vārdos. Tā rakstā *Dīvaina slimība* stāsts par kādu Padures ķieģelniecības strādnieku, kurš pirmdienās pagūru dēļ neierodas darbā.

Bieži vien tiek aicināts ziņot par tautas ienaidniekiem. Piemēram, 1941. gada 28. februārī rakstā *Prokuratūra un strādniecība* teikts: „Mūsējos ir vēl daudz no

tā saucamā vecā rauga. Strādnieki vēl kautrējas ziņot par direktoriem, kuri piekoptj noziedzīgu rīcību. Nevar pienācīgi iejusties tautas īpašumu sargātāju lomās. Bet tas jādara. Un, jo ātrāk to darīsim, jo labāki būs mums pašiem. Ne tikai jāatbild par to, kas notiek attiecīgā darba vietā, bet arī par to, kas notiek uz ielas, veikalos, iestādēs, kuras apmeklē, un visur, kur sper kāju.”

Turpat raksts *Pārīkas grūtības kapitālistiskās zemēs. Strādniekā* stāstīts, ka vissavienības izstādē Maskavā 1941. gadā Kuldīgas apriņķim piešķirta 31 vieta kā pirmajam, kas sēju beidzis pirms termiņa.

Reklāmas daļā ir privātsludinājumi, darba piedāvājumi: „Vajadzīgi celmu laužēji un strādnieki ar un bez zirgiem pie baļķu ievēšanas Ventas upē un to tālākai nopludināšanai.”

Reklāmu nav daudz. Piemēram, uz Maija svētkiem tiek reklamēti jaunas šķirnes papirosi – speciālizlaidums *1. Maija sveiciens*. Tiek publicēta arī daiļliteratūra ar ideoloģisku ievirzi, visticamāk, lasītāju iesūtīta. Daudz izsaka nosaukumi vien: *Saulainā brīve*, *Saule – Staļins* u.tml.

KARŠ VĒL NESKAR

Lai gan Eiropā jau plosījās

2. pasaules karš, avīzēs par to tiek pieminēts it kā garāmejojot, un tolaik valdošais uzskats bija tāds, ka šis karš Padomju Savienību neskar: „Aiz mūsu dzimtenes robežām plosās otrā imperiālistiskā kara liesmas. Tautas negrib karu, tās ceļ protesta balsi pret karu. Viņu skati pievērsti sociālisma valstij, kas gūst mierīga darba augļus.”

Tomēr pieņemti Kuldīgas apriņķa pagaidu izpildu komitejas saistošie noteikumi pretgaisa aizsardzības organizēšanā. Rakstā *Gatavosimies pretgaisa aizsardzībai* teikts: „Gudrā staļiniskā ārpolitika mūs izsargājusi

no ieraušanas karā. Mēs tagad esam laimīga padomju zeme. Kas notiek kapitālistiskajā Eiropā ar mazajām, neatkarīgajām kapitālistiskajām valstiņām? Tās visas bradā kara zābaks.” Raksts publicēts 30. maijā – trīs nedēļas pirms dienas, kad Vācijas armija iebruka PSRS.

1989. gada *Kurzemniekā* Arvīds Celmiņš preses vēstures pētījumā minējis, ka pēdējais *Strādnieks* iznāc 24. jūnijā, bet Latvijas Nacionālās bibliotēkas datubāzē pēdējais ir 17. jūnija eksemplārs.

Iveta Grīniņa
(Turpmāk vēl.)

Turpinām rakstu sēriju par Kuldīgas preses vēsturi. Nākamgad svinot 110 gadus laikrakstam *Kurzemnieks*, redakcija kopā ar novada muzeju janvārī rīkos izstādi, top arī dokumentāla īsfilma. Pirmais nedēļas laikraksts *Kuldīgas Vēstnesis* izdots 1909. gada 9. janvārī. To nomainījis laikraksts *Kurzemnieks*, kura pirmie numuri iznākuši jau tā paša gada decembrī. (Sākums – 17. jūnijā.)

M. Ašenkampis

Saulainā brīve

Gadsimtiem cieta strādnieku ļaudis —
Drūmajās dienās nebija padoms,
Nebij, kas stiprina sirdi un domas —
Tālu bij Staļins — varens vadons.

Atnāca jūnija saulainās dienas,
Sabruka smagie verdzības balsti,
Iznika varmākas, kulaku bari,
Partija radīja brīvības valsti.

Internetā aizvainot ir vieglāk

Riebīgi komentāri, apsmiešana, rupju un aizvainojošu ziņu sūtīšana, viltus kontu izveide... Kas ir kibernobings, kā to atpazīt un kā rīkoties, stāsta Latvijas Interneta asociācijas Drošāka interneta centra publisko aktivitāšu koordinatore Ieva Jankovska un psiholoģe Dace Giela.

„JA VISI, TAD ES ARĪ”

I.Jankovska skaidro: „Kibernobings ir emocionāla pazemošana internetā – slikti komentāri sociālajos tīklos, apsmiešana *WhatsApp* grupās, aizvainojošu ziņu sūtīšana, viltus konti vietnē *Instagram*, lai otru izsmietu, u.tml.

Šī problēma ir ļoti aktuāla pusaudžiem. Domāju, ikviens, kurš lieto sociālos tīklus, kaut reizi to ir piedzīvojis. Rupji aizvainot vai pazemot internetā ir vienkārši, jo to pašu pateikt seņā bieži nepietiek drosmes. Lai gan šķiet, ka interneta saturu neviens nekontrolē un var atļauties rakstīt visu, kas ienāk prātā, tomēr otram tas sāp, kā arī ziņu un komentāru būs grūti no interneta izdzēst. Nopietnākos gadījumos tie kalpos kā pierādījumi. Atgūt labu reputāciju būs vēl sarežģītāk. To visbiežāk stāstām un atgādinām bērniem un jauniešiem. Reizēm viņi tā rīkojas bara iespaidā – ja visi, tad es arī – vai vienkārši ir viegli ietekmējami un rīkojas vieglprātīgi, jo nevēlas tikt atstumti vai paši nokļūt upura lomā. Tāpat šāda uzvedība var būt saistīta ar audzināšanu un attiecībām ģimenē.”

SĀPES, AIZVAINOJUMU, KAUNU SLĒPJ

„Pamatā šī ir pusaudžu problēma, tomēr ziņojumi liek seci-

nāt, ka tā aktuāla bērniem jau no desmit gadu vecuma, kaut gan sociālo tīklu noteiktais vecuma sliekšnis ir 13 gadu, savukārt *WhatsApp* paredzēts tiem, kuriem ir vismaz 16. Bērni par vecumu nereti melo, lai varētu tos izmantot,” skaidro I.Jankovska.

„Iemesli, kāpēc bērns tiek pazemots, var būt ļoti dažādi: klasē viņš ir atstumts, nav draugu, viņš nāk no sociāli nelabvēlīgas ģimenes vai – tieši pretēji – ir teicamnieks, veiksmnieks, un vienaudži viņu par to ienīst.” Kibernobings visvairāk skar emocionāli vājākos bērnus – viņi nespēj sevi aizstāvēt, var atteikties apmeklēt skolu, izjūt trauksmi un lielu stresu, kļūst raudulīgi, ieslīgst depresijā u.tml. Ar emocionālo spriedzi un pārdzīvojumiem bērni ne vienmēr paši spēj tikt galā – bieži viņi savas sāpes, aizvainojumu vai kaunu slēpj. Par upuri var kļūt jebkurš, turklāt konflikts var iesākties skolā un turpināties internetā.

VILTUS PROFILI SOCIĀLAJOS TĪKLOS

I.Jankovska: „Portāla *Drossinternets.lv* pieredze liecina, ka visbiežāk kibernobinga gadījumi pret bērniem tiek izvērsti vietnē *Instagram* un saziņas tīklā *WhatsApp*. Kā viena no pēdējā laika tendencēm bērnu un jauniešu vidū ir viltus konti instagrāmā,

ievietojot cita bērna fotogrāfijas un pazemojošus komentārus, aicinot arī vienaudžus pievienot aizskarošus komentārus un sekot kontam, tā emocionālo vardarbību atbalstot. Pietiek kaut vai publiskot privātu saraksti, piemēram, puisis ar meiteni ir sarakstījušies, un šī teksta ekrānšāviņi pēkšņi parādās klases grupā vai tiek slepeni pārsūtīti citiem. Emocionāls pazemojums var būt arī internetā ievietots foto un video, kurā redzamajam tas rada lielu pārdzīvojumu un kaunu, jo klasesbiedri un citi to ir redzējuši. Joprojām daudziem spilgtā atmiņā ir nesens sociālajos medijos publicētais video, kurā 14 gadus vecu pusaudzi līdz bezsamaņai piekāva vienaudzis. Bērns cietis ne tikai fiziski, bet internetā pazemots arī emocionāli.”

VECĀKU ATBILDĪBA

I.Jankovska stāsta, kā no tā izvairīties: „Bērns internetā pirmām kārtām ir vecāku atbildība. Interesēties, ko bērns tur dara un vai neapdraud sevi un citus, – tas

nozīmē uzņemties atbildību par viņu. Piešķirot telefonu, kopā jāpārrunā noteikumi gan par rīcību internetā, gan iespējamajiem riskiem. Papildus vajadzīgi drošības un privātuma iestatījumi; ja nepieciešams, jāizmanto arī kontroles rīki vecākiem. Par tiem var uzzināt mājaslapā *Drossinternets.lv*. Ejot uz skolām, nodarbībās mācām: „Nedari otram to, ko nevēlies piedzīvot pats!””

ZIŅO TIKAI RETAIS

Pērn Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas uzticības tālrunis 116111 saņēmis aptuveni 200 ziņojumu par vardarbību internetā. Latvijas Drošāka interneta centrs ik dienu saņem vienu divus ziņojumus par bērnu emocionālo pazemošanu internetā. „Taču šādu gadījumu ir daudz vairāk, jo par kibernobingu ziņo tikai retais. Iemesli? Vecāki nereti baidās, ka uzzinās plašāka sabiedrība un viņu atvases cietīs vēl vairāk. Tāpat vairums vecāku un bērnu neprot kibernobingu atpazīt. Turklāt pieaugušie bieži

Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas bērnu uzticības tālrunis: **116111**. Informācija: **Drossinternets.lv**.

Konkurss

ĢIMENES DIGITĀLĀ VESELĪBA

Ikviena ģimene (kurā ir vismaz viens skolēns vai profesionālās skolas audzēknis un viens no vecākiem) var noslēgt un parakstīt vienošanos, ka digitālās ierīces lietos droši un atbildīgi, dokumenta attēlu iesniegt mājaslapā www.skolanakotnei.lv un piedalīties balvu izlozē.

nemaz nezina, kādas lietotnes vai sociālos tīklus viņu bērni izmanto un kādu informāciju par sevi tur publicē.”

PIEKRĪT, KA DARĪT PĀRI NAV LABI

I.Jankovska uzsver – ar bērniem un jauniešiem par to noteikti jārunā: „Septembrī izdevām materiālu *Ja nebūtu interneta, nekas tāds nenotiktu*, kurā apkopotu jauniešu stāsti par internetu. Katrs stāsta par problēmu, kas ar kādu ir notikusi, un tā ceram veicināt to, ka jaunieši internetu lieto atbildīgi un atbilstoši reaģē uz apdraudējumiem, meklē palīdzību pie pieaugušajiem un problēmsituācijas risina. Kad ar bērniem par šiem gadījumiem runā, viņi apzinās un piekrīt, ka otram darīt pāri nav labi.”

Pamanīt pārmaiņas uzvedībā

„Tas ir nopietni, dažkārt pat vairāk, nekā cilvēki domā,” tā par kibernobingu saka Kuldiņas psiholoģe Dace Giela un sniedz padomus vecākiem.

„Kaut ko pateikt internetā ir daudz vieglāk, nekā teikt seņā. Tāpēc to izmanto ne tikai skaļākie un agresīvākie bērni, bet arī tie, kuri nevar to izdarīt tieši. Sociālajos tīklos ir vienkārši – uzraksti, piezvani, un viss. Bērniem bieži trūkst empātijas, tāpēc viņi nezina vai nesaprot, kā otrs šādā situācijā jūtas. Mērķis ir aizvainot, pazemot, izsmiet vai citādi aizskart. Emocionālā pazemošana internetā ir daudz biežāka nekā skolas gaitē. Nereti to dara tāpēc, lai izceltos, būtu varonīgāks vienaudžu vidū.

Tiklīdz bērns sāk izmantot viedierīces vai datoru, vecākiem jāskaidro, kā rīkoties un ko nedarīt. Ja ir atnākusi īsziņa ar aizvainojumu, tā

noteikti jārāda vecākiem vai citam pieaugušajam, jo mūsdienās tie nav joki. Uz to jāreaģē.”

Ko vecāki varētu pamanīt, ja pret bērnu vērst kibernobings? Psiholoģe skaidro: „Bērns varētu būt emocionāls, uztraukts, kad saņem īsziņu vai citu paziņojumu, var būt nomākts, ir redzamas bailes, trauksme, viņš jūtas bezspēcīgs, grib izvairīties no sarunas. Var zūst interese par to, kas agrāk sagādāja prieku, piemēram, par vaļasprieku. Ir bail iet uz skolu, nevar koncentrēties mājasdarbiem. Naktīs miegs kļūvis sliktāks.

Pēc gadiem šīs lietas var uzpeldēt un kļūt vēl traucējošākas. Internetā nekas nepazūd – vēlāk to var redzēt darba devējs vai jauni pat var neuzņemt izglītības iestādē.” D.Giela atklāj, ka šādi gadījumi ir bijuši un tie beidzas ar tiesu darbiem.

Ģimenēs par to runā reti

Latvijas ģimenēs sarunas par digitālo vidi nav ierastas – tikai 20% vecāku mēdz interesēties par jauniešu gaitām internetā, liecina sociālās ierosmes „*Samsung*” skola nākotnei aptauja.

Tikai viena no piecām ģimenēm mēdz taujāt, ko pusaudzis tur jaunu iemācījies, izlasījis, par ko iesaistījies diskusijā, vai

ir ar kādu iepazīties. Iniciatīvas vadītāja Baltijā Egle Tamelīte informē: tikai puse jauniešu atzīst, ka ģimenē panākta vienošanās par interneta un viedtālruna lietošanas noteikumiem, turklāt ceturtdaļā ģimeņu tie jāievēro tikai bērniem. Aptuveni puse aptaujāto ir sodīti: viedtālrunis viņiem atņemts vai ierobežota interneta lietošana.

ĢIMENĒS IR NORUNĀTS:

- viedtālrunim vienmēr jābūt uzlādētam (79%),
- sociālajos tīklos nedrīkst izvietot personīgu informāciju (70%),
- aizliegts tālruni lietot maltītes laikā (54%) vai ģimenes pasākumos (55%),
- laiks internetā ir ierobežots (22%),
- tālrunis netiek izmantots pirms gulētiešanas (20%).

TĒMAS, PAR KURĀM SARUNA ĢIMENĒ NAV NOTIKUSI:

- kā tālruni aizsargāt pret vīrusiem (53%),
- kā meklēt informāciju (40%),
- kā to izvērtēt (41%),
- kā rīkoties problēmās un kad lūgt palīdzību (33%).

Pasargā sevi no kibernobinga!

- Bloķē personu, kura tevi aizvairo!
- Neatbildi ar to pašu! Tas situāciju tikai pasliktinās.
- Saglabā pierādījumus!
- Pārslēdz kontu no publiska uz privātu vai izmanto privātuma iestatījumus, lai liegtu svešām personām apskatīt, ko tu ievieto internetā!
- Neatbildi nepazīstamajiem, kamēr neesi pārliecinājies, kas viņi ir!
- Ja savā kontā grāsies publicēt foto/video, saskaņo to ar cilvēku, kurš tajā redzams!
- Nekad nelamāties, nedraudi un neaizvaino otru, jo vēlāk to nevarēs izdzēst!
- Jebkurai personai, kura ir piedzīvojusi pazemošanu internetā, ir tiesības vērsties tiesā par cieņas un goda aizskaršanu.

Lāsma Reimane

PĀRDOD

Pārdod trīsistabu **DZĪVOKLI** Ķīmalē.
Tālr. 25995519.

SEAT LEON, 2006, TA 10.2020., cena 3200 eiro. Tālr. 29123852.

Veikalā *Dagus*, Liepājas ielā 51, apjomīgi vīriešu **APĢĒRBI, APAVI** – ikdienai, darbam, medībām.

KARTUPEĻUS: pārtikai par 20 centiem/kg; lielos nestandarta par 7 centiem/kg; lopbarībai par 5 centiem/kg. Tālr. 29338372.

Sīkos **KVIEŠU** graudus; graudu dzirnavas; vakuuma sūkni. Tālr. 29192235.

KUCĒNUS (māte – aitū suns), 50 eiro. Tālr. 29180034.

Sausu, skaldītu meža **MALKU**. Tālr. 27885688.

Sausu **MALKU** maisos, kravās. Tālr. 26544462.

Bērza **MALKU** maisos. Tālr. 22377474.

Skaldītu **MALKU**, rakstām kvītīs. Tālr. 29428876.

Sausu **MALKU**. Tālr. 29254530.

GRANTI, SMILTI. Tālr. 27101850.

PĒRK

Pērku divistabu **DZĪVOKLI** Kuldīgā.
Tālr. 26132961.

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 25669128.

TRAKTORUS, PIEKABES, INVENTĀRU un vieglās **AUTOMAŠĪNAS**. Tālr. 26104984.

SIA PRIEDES AG pērk **CIRSMAS** un **MEŽUS**. Tālr. 26993794.

Oša, bērza, ozola **ZĀGBAĻĶUS** krautuvē. Tālr. 29428876.

SIA PRIEDES AG par augstu cenu mežā pie ceļa iepērk visu veidu **APALĶOKUS**. Tālr. 25445250, 26993794.

Z/s SMAIDAS pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

GAILENES, DZĒRVENES, ĀBOLUS sulai: Kuldīgā, Planīcas ielā 7a, tālr. 24949355; Skrundā, Liepājas ielā 4, tālr. 24845242; Aizputē, Sakas ielā 9, tālr. 25366612; transports pie klienta, tālr. 26284210. Dodam maisus āboliem.

ĀBOLUS sulai Kuldīgā, Mederu ielā 8. Tālr. 26567540.

Iepērkam **ĀBOLUS** sulai, visas šķirnes, arī kritušos, braucam pakā. Tālr. 20133934.

DAŽĀDI

KULDĪGAS AUTOSKOLA aicina pieteikties 95. koda un B autovadītāju kursiem Kuldīgā. Sākums 18. oktobrī. Sīkāka informācija pa tālr. 29182826, 29491388.

Tirgojam un montējam **ZIEMAS RIEPAS** par labām cenām, merano.lv, tālr. 29242556, 26669624.

Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas noformēšanu. Tālr. 29705025.

SADZĪVES TEHNIKAS remonts izbraukumā. Tālr. 27501427.

Remontē **MOTORZĀGUS, TRIMERUS, ZĀLES PĻĀVĒJUS**. Tālr. 29421648.

Sertificēts **MEŽA TAKSATORS, STIGOŠANA, DASTOŠANA**. Tālr. 28358514.

Moderna ābolu sulas spiešana un pastērizēšana Kuldīgā. **MINIMĀLAIS** daudzums 2 maisi ābolu. Pildīšana maisos ar krāniem 3l – 2,00 un 5l – 2,60. Graudu iela 3h. Tālr. 28466573.

ZOOBIRŽA

Dāvinu divus **SUŅU PUIKAS**. Tālr. 20453593.

PIEMINOT

Atvadu vārdi **DAINAI REBOKAI**
(21.10.1941. - 02.10.2019.).

Oktobris - Dainas mūžā nozīmīgs mēnesis, ienākot pasaulē un aizejot... Cilvēka dzīve vienmēr pa vidu – starp sākumu un beigām.

Dainas Rebokas dzīves gājums sākās Ventspils novada Puzē, pēc Ugāles vidusskolas beigšanas seko mācības Rīgas pedagogiskajā skolā, tālāk – visi darba gadi saistīti ar Kuldīgu: audzinātāja bērnudārzā *Pienenīte*, ilgi gadi Kuldīgas rajona izglītības pārvaldē kā pirmsskolas metodiķei, tad metodiķe *Cīrulīti*.

Atvadāmie no ilggadējas kolēģes, no cilvēka, kura mīlēja bērnus, mīlēja savu darbu, kura rūpējās, lai visiem būtu labi, darīja darbu pēc vislabākās sirdsapziņas. Daina bija āreji mierīga, savas raizes paturēja sevī, ar apbrīnojamu savaldību un māku neturēt ļaunu. Klusa, draudzīga, atsaucīga, izpalīdzīga – tā par Dainu Reboku saka viņas bijušie kolēģi.

Iedrošināt citus darīt – tas bija viņas īpašais talants. Atmiņas paliek, paliek visiem tiem, kuri kopā ar Dainu kādu ceļa posmu gājuši... Sakām PALDIES par Tava godīga cilvēka mūžu. Tu paliksi mūsu pateicībā, mūsu domās...

Bijušie kolēģi

LĪDZJŪTĪBAS

*Mēs klusi paliekam šai krastā,
Vēji šalkos un mierinās mūs,
Bet tava vieta, kas bija šai dzīvē,
Vienmēr mūsu atmiņās būs.*

/S.Kaldupe./

Izsakām līdzjūtību tuviniekiem, no MĀRĪTES atvadoties.

Kaimiņi Rātskungu ielā 2

AUTOVADĪTĀJU ZINĀŠANAI!

Ar sliežu ceļa remonta darbiem stacijā *Skrunda* km 154,352 uz dzelzceļa pārbrauktuves Nr.724 autoceļā *Skrunda–Kuldīga* **16. oktobrī no 8.00 līdz 17.00 būs daļēji ierobežota autotransporta kustība.**

Atvainojamies par neērtībām!

VAS Latvijas dzelzceļš Ceļu distance

SIA **LATEIRA**

**pērk CIRSMAS,
MEŽA ĪPAŠUMUS.**

- Palīdz noformēt dokumentus,
 - veic cirsmu iestigošanu, dastošanu, novērtēšanu.
- Tālr. 63428509, 27020562,
29997742, fakss 63428523,
e-pasts: info@lateira.lv.

**SVEASKOG
BEZ MAKSAS ATTĪRA
NO KRŪMIEM**
laukus un citas
aizaugušas platības.

PĒRK
zarus, cirsmu atlikumus,
šķeldojamo materiālu.
ĀTRA SAMAKSA.

25 622 293 (Āris)

Kurzemes
Mežsaimnieks

**PĒRK MEŽUS
DABAS PARKOS**

☎ 200 800 40

Dzeršana skolēnu vidū joprojām izplatīta

Gandrīz puse jeb 40% skolēnu no 14 līdz 18 gadiem norādījuši, ka vismaz reizi ir piedzērušies, liecina Veselības ministrijas informatīvās kampaņas *Spēks pateikt NĒ!* pētījums.

45% aptaujāto atzīst, ka alkoholu lietojuši pēdējā mēneša laikā. Teju trešdaļa (27%) atzinusi, ka puse draugu to dara regulāri. Aptaujātie teikuši, ka dzer alu, sidru, vīnu, šampanieti, kā arī alkoholiskos kokteiļus un stipros dzērienus.

Narkoloģe Maija Jēkabsone secina, ka to dara satraucoši daudz nepilngadīgo. „Jaunietis nezina, kā organisms uz dzērieniem var reaģēt: var rasties saindēšanās,

tas veicināt traumas, kas gūtas reibumā, un pat izraisīt komu. Dabiskais aizsargreflekss tādās saindēšanās gadījumā ir vemšana, bet, ja tas notiek bezsamaņas stāvoklī, sekas var būt letālas. Daudzi arī nesaprot, ka peldēties un lietot alkoholu – tie ir nesavienojami jēdzieni.”

Narkoloģes teikto apliecina arī Slimību profilakses un kontroles centra pētījums *Atkarību izraisīto vielu lietošanas paradumi un tendences skolēnu vidū*, kurā noskaidrots: desmitā daļa jauniešu pēdējā gadā reibumā sēdušies pie transportlīdzekļa stūres vai reibumā peldējušies dziļā ūdenstilpnē. Tas nozīmē, ka viņi neapzinās vai neņem vērā to,

cik bīstama var būt šāda rīcība. Turklāt alkohols var atstāt ietekmi uz veselību, izraisot dažādas saslimšanas. Dzeršana ir cēlonis tādām slimībām kā aknu ciroze, nieru mazspēja un gastrīts.

Pusaudža vecumā atkarība var rasties daudz ātrāk nekā pieaugušajam. Par to liecina vairākas pazīmes. Viena ir grūtības kontrolēt iedzeršanas biežumu un alkohola daudzumu. Tāpat var rasties nervozitāte, trauksme, svīšana, bezmiegs vai paaugstināts asinsspiediens, ja alkohola lietošana ir pārtraukta. Var novērot izmaiņas uzvedībā: zūd iepriekšējās intereses, pusaudzis sāk atsāties no pienākumiem vai vairs neapmeklē skolu.

Vāksim makulatūru!

Ir sāka pieteikšanās Latvijas vides izglītības un otrreizējo izejvielu jeb makulatūras vākšanas kampaņai *Tirai Latvijai*.

Dalībnieku reģistrācija notiek vietnē www.tirailatvijai.lv līdz 1. martam. Kampaņa ik gadu apvieno simtiem izglītības iestāžu, lai ne tikai aicinātu bērnus un jauniešus sacensties makulatūras vākšanā, bet arī veidotu atkritumu šķirošanas kultūru un taupītu koksnī, ūdeni un elektrību.

KULDĪGAS ŪDENIS
SABIEDRĪBA AR IEROBEŽOTU ATBILDĪBU

(Reģ. Nr. 46103000234)

Ventspils iela 15, Kuldīga, LV-3301

Izsludina konkursu uz vakanto

SANTEHNIKA amatu

avārijas dienestā uz noteiktu laiku.

Darba pienākumi:

ūdensvada un kanalizācijas tīklu avāriju novēršana un remonts.

Prasības:

prasme vadīt specializēto transportlīdzekli

(autovadītāja apliecība B, C, 95. kods).

Atalgojums 600–800 EUR.

CV sūtīt e-pastā: kuldigas.udens@kuldiga.lv

līdz 2019. gada 25. oktobrim (ieskaitot).

Sīkāka informācija pa tālr. 63320850.

VĀRDADIENAS

No 14. līdz 20. oktobrim
 14. Minna (36), Vilhelmine (232)
 15. Eda (18), Hedviga (66), Helvijs (165)
 16. Daiga (4120), Dinija (156)
 17. Gaitis (10), Gaitis (96), Karīna (3944)
 18. Erlends (109), Rolanda (21), Rolands (4295), Ronalds (940), Lūkass (386)
 19. Drosma (88), Drosmis (6), Elīna (8480)
 20. Leonīda (137), Leonīds (3002)
Populārākie: Elīna un Rolands.

Vārds no Pēdējās lappuses

Dinija Frijāre, no Rendas:
 – Skatījos dzimšanas apliecībā, ka esmu reģistrēta pēdējā brīdī. Izrādījās, ka tēvs gribējis likt man citu vārdu, kam mamma nav piekritusi. Ilgi meklēja tādu, kurš būtu interesants un kuram nevarētu izdomāt atvasinātas iesaukas. Tad viņa izlasīja Džona Golsvertija grāmatu *Pēdējā lappuse*, kurā vienas varones vārds bija Dinija, tad šaubu vairāk nebija. Vecākiem arī patika, ka šī vārda nebija kalendārā. Es arī ilgi par to priecājos. Diemžēl, kad jau mācījies tehnikumā, kāds uzrakstīja iesniegumu par vārda iekļaušanu kalendārā, un tā nu man tagad vārdadiena ir 16. oktobrī. Man ļoti patīk savs vārds. Skolas laikā tiku saukta par Dinīku. Laikam ņemts saīsinājums no vārda Diāna vai Dina. Tagad tikai retais šādi mani dēvē. Zinu vismaz divus cilvēkus, kuri pēc iepazīšanās ar mani saviem bērniem iedevuši vārdu Dinija. Cilvēki mani sauc par meiteni ar interesanto vārdu, citreiz tieši iegauņē, jo vārds atšķiras no ierastajiem.

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 14. OKTOBRĪ

Dienas garums – 10 st. 32 min.
 Saule lec 7.53, riet 18.25.

Naktī +3°...+6°

Dienā +12°...+18°

RĪT, 15. OKTOBRĪ

Dienas garums – 10 st. 26 min.
 Saule lec 7.56, riet 18.22.

Naktī +8°...+9°

Dienā +8°...+13°

KURZEMES RADIO
 UZGRIEZ SAVU PERSONĪBU!

ANDRIS GRINVALDS, IEVA DZENE, DACE BLATHENA, KĀRLIS NEIMANIS

KONKURSS

TĒLOTĀJMĀKSLAS SPĒLE

220. kārtā

Franču vēlinā baroka gleznotājs (1594–1665), uzskatīts par vienu no klasicisma pamatlicējiem. Lielāko mūža daļu aizvadījis Romā. Atgriezies Francijā pēc uzaiņinājuma kļūt par karaļa pirmo gleznotāju. Mākslinieks tiecās pēc absolūti saprotamas izteiksmes, formu skulpturālas noteiktības un skaidra modelējuma. Viņš izstrādāja skaistuma kanonus, kas ļoti pietuvojās antīkajiem kanoniem. Vēlinajā periodā, aizraujoties ar misticismu, padziļinājās viņa mākslas filozofiskais saturs un ētiskā nozīmība.

Atbildes gaidām līdz 16. oktobra 11.00: *Tēlotājmākslas spēle, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv, vai redakcijas durvju pastkastītē.

219. kārtas atbilde: Djego Velaskess. *Las Meninas (Galminieces)*. 1656.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Annemarija Gulbe, Vīta Jurenovska, Gunta Folkmane, Indra Ābelīte, Ausma Kreidere (pareizi arī uz iepriekšējo jautājumu), Guntis Obodņikovs, Ingars Neimanis, Pīters Dals, Mārcis Kalējs, Andris Eglītis.

Abonē Kurzemnieku 2020. gadam!

Līdz 20. oktobrim

KOPĀ

ATSEVIŠĶI

Abonējot Kurzemnieku kopā ar Laimīgo Programmu

72,00

letaupi 13,99

64,00

+

21,99

85,99